Behorend bij Raadsbesluit - 793550 Tussenrapportage Teylingen 2024

Marjoleine van Egeraat
Griffier van Teylingen

Digitaal ondertekend door Marjoleine van Egeraat
op 10-10-2024



Samen maken wij Teylingen

gemeente TEYLINGEN

Teylingen. *Moderne dorpen midden in de wereld*

Tussenrapportage 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding en samenvatting 5
1.1 Inleiding 6
1.2 Leeswijzer 7
1.3 Stand van zaken beleidsbegroting 8
1.4 Financiële ontwikkelingen 9
Beslispunten Tussenrapportage 2024 10
2. Voortgang beleid uit begroting en financiële afwijkingen 12
2.1 Programma 1 Samenleven 13
2.1.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen 13
2.1.2 Financiële afwijkingen 14
2.2 Programma 2 Leefomgeving 22
2.2.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen 22
2.2.2 Financiële afwijkingen 23
2.3 Programma 3 Bedrijvigheid 27
2.3.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen 27
2.3.2 Financiële afwijkingen 27
2.4 Programma 4 Bestuur en ondersteuning 29
2.4.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen 29
2.4.2 Financiële afwijkingen 30
2.5 Algemene dekkingsmiddelen 32
2.5.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen 32
2.5.2 Financiële afwijkingen 32
3. Toelichting afwijking op geplande activiteiten 34
Programma 1 Samenleven 35
3.1.2 Talentontwikkeling 35
Programma 2 Leefomgeving 36
3.2.1 Veiligheid 36
3.2.4 Omgevingsvisie en Omgevingsplan 37
3.2.5 Transitie Omgevingswet 38
3.2.7 Openbare ruimte en duurzaamheid 39
Programma 3 Bedrijvigheid 42
3.3.1 Lokale economie 42
3.3.2 Regionale economie 42
Programma 4 Bestuur en ondersteuning 43
3.4.1 Dienstverlenende overheid 43
3.4.2 Samenwerkende overheid 44

3.4.3 Rechtmatige overheid 45
. Bijlagen 48
Bijlage 1: Financieel overzicht Tussenrapportage 49
Bijlage 2: Investeringen 56
Bijlage 3: Rekenkameronderzoek 57

1. Inleiding en samenvatting

1.1 Inleiding

Voor u ligt de Tussenrapportage van het jaar **2024.** Conform de financiële verordening van de gemeente Teylingen informeren wij u over de stand van zaken van de beleidsbegroting. Het betreft de voortgang van de geplande activiteiten uit de begroting. Het doel van de tussenrapportage is om het college van B en W en de raad in staat te stellen een beleidsinhoudelijk debat te voeren over de uitvoering van de begroting en over de financiële middelen.

De tussenrapportage heeft **2** functies:
1. Inzicht geven in de voortgang van de geplande activiteiten uit de begroting en een afwijkingenrapportage gericht op bijsturing in geval van achterblijvende realisatie op de uitvoering van de programmabegroting.
2. De begroting financieel actueel te houden en, indien nodig, in overeenstemming te brengen met genomen besluiten.

In december wordt aan de raad een slotwijziging voorgelegd. Hier wordt de mogelijkheid gegeven om de begroting voor 2024 financieel bij te stellen.

De peildatum van deze rapportage is 1 juli 2024. Waar mogelijk kijken wij vooruit naar de te verwachte effecten op de Jaarrekening 2024 en indien nodig zullen we komen met (financiële) maatregelen.

1.2 Leeswijzer

Algemeen
In deze Tussenrapportage leest u in hoofdstuk 2 per programma – op hoofdlijnen - de voortgang van de uitvoering op activiteiten uit de begroting eventuele ontwikkelingen worden per programma toegelicht.

De voortgang van de activiteiten wordt weergegeven met een statusicoon. Daarna wordt op programmaniveau en per thema inzichtelijk gemaakt welke financiële ontwikkelingen te melden zijn. In hoofdstuk 3 ziet u, per thema en per activiteit, waar een afwijking te melden is. U ziet in deze tabel eerst de tekst zoals deze is opgenomen in de Begroting 2023 en bij de toelichting de reden van de afwijking.

Legenda stoplichtenmodel	
Toelichting status	**Statusicoon**
Afgerond. Deze activiteit komt niet meer terug in de volgende programmabegroting.	
Activiteit wordt naar verwachting in 2024 niet behaald en wordt naar verwachting in 2024 niet uitgevoerd. Deze afwijking wordt in de tussenrapportage apart toegelicht.	
Activiteit wordt naar verwachting in 2024 deels behaald of loopt vertraging op. Deze afwijking wordt in de tussenrapportage apart toegelicht.	
Activiteit wordt in 2024 behaald. Deze worden in de tussenrapportage niet apart toegelicht. Wel worden deze in de samenvatting meegenomen.	

Financiële afwijkingen
De financiële afwijkingen boven de €25.000 worden per programma toegelicht.
De afwijkingen kleiner dan €25.000,- en administratieve wijzigingen van budgetten (budgettair neutrale correcties naar het juiste grootboeknummer) worden in 'Bijlage 1 Begrotingswijzigingen' nader toegelicht.

Het kan zijn dat in de tabel onder overige een hoger bedrag dan €25.000 is opgenomen. Dit betreft dan een combinatie van kleinere bedragen die zijn terug te vinden in 'Bijlage 1 Begrotingswijzigingen'

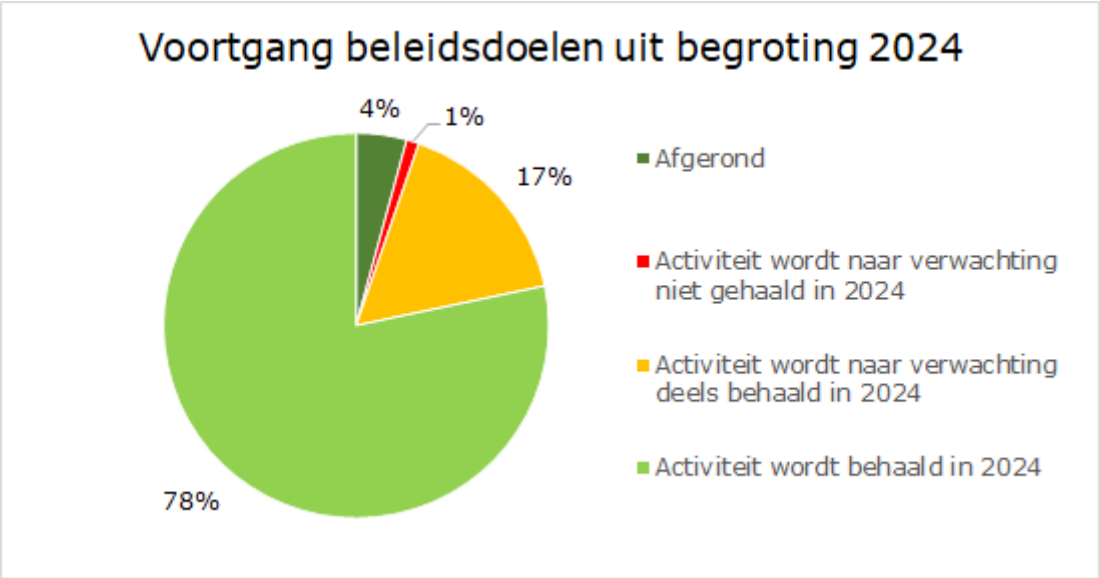
Onderscheid is gemaakt in bijstellingen die incidenteel of structureel van aard zijn. De structurele wijzigingen worden meegenomen in de begroting 2025-2028.

De plus en min tekens bij de bedragen in deze rapportage kunnen als volgt worden verklaard:
- Uitgaven zijn negatief (-) en inkomsten positief (+) opgenomen
- Wijzigingen voor hogere uitgaven en lagere inkomsten zijn negatief (-) opgenomen
- Wijzigingen voor lagere uitgaven en hogere inkomsten zijn positief (+) opgenomen

Er is niet altijd een koppeling tussen een beleidsmatige en financiële afwijking.

1.3 Stand van zaken beleidsbegroting

In deze paragraaf gaan wij in op ontwikkelingen op de beleidsdoelstellingen die opgenomen zijn in de Begroting 2024 en die van invloed zijn op de huidige stand van zaken binnen onze gemeente.



Uit bovenstaande figuur is af te lezen dat naar verwachting 82% van de vastgestelde activiteiten in de Begroting 2024 (grotendeels) gehaald gaan worden. Van 17% weten we dat de activiteiten vertraging op hebben gelopen en deels gerealiseerd worden in 2024. Voor 1% geldt dat de activiteiten in 2024 niet in uitvoering zijn gebracht. Hieronder volgt een beknopte samenvatting per programma (reactie college).

1.4 Financiële ontwikkelingen

De Tussenrapportage 2024 rapporteert over de afwijkingen op de financiële budgetten zoals deze eerder door de raad zijn vastgesteld bij de Programmabegroting 2024-2027.

Financiële doorkijk Tussenrapportage 2024

	Bedragen x € 1.000 (-/- = nadelig)
Financieel beeld op hoofdlijnen	2024
Saldo Programmabegroting 2024	0,00
Besluiten gemeenteraad (Aanpassing begroting HLTsamen)	-207
Resultaat Tussenrapportage 2024	32
Saldo Programmabegroting 2024 na Tussenrapportage	-175

Resultaat Tussenrapportage 2024
Het resultaat van alle mutaties in de Tussenrapportage 2024 is met € 32.000 licht positief. In deze tussenrapportage zijn ruim 400 mutaties opgenomen die het resultaat beïnvloeden. Het resultaat van de *Tussenrapportage 2023* was € 2.413.000,- negatief.

Gezien de huidige ontwikkelingen is het te verwachten resultaat (het saldo van de jaarrekening 2024) niet meer dan een prognose. Er zijn namelijk nog een flink aantal onzekerheden die het te verwachten saldo nog sterk kunnen beïnvloeden. Genoemd kunnen worden de circulaires van het Gemeentefonds (Septembercirculaire 2024), krapte op de arbeidsmarkt en de afrekeningen van de gemeenschappelijke regelingen.

Risico's en onzekerheden

Jeugdhulp
Ondanks ingezette beheersmaatregelen lopen de kosten in de jeugdhulp nog steeds op. Als gevolg van de toename in de kosten moet er rekening gehouden worden dat regionale taakstellingen niet gerealiseerd gaan worden. Er is binnen Holland Rijnland een bestuurlijke Taskforce gestart. De huidige situatie vraagt om een fundamentele heroverweging van de wijze waarop het stelsel van jeugdhulp in de regio is ingericht en functioneert. Zodat sneller kan worden voldaan aan de gezamenlijke opdracht om goede, tijdige en passende jeugdhulp te bieden en wachttijden en kosten te beperken. Tegelijk wordt ingezet op normaliseren, collectieve voorzieningen en strakkere kaders voor jeugdhulp. De nieuwe Verordening jeugdhulp is in 2024 vastgesteld.

Wmo
De ISD is gestart met de besparingsmaatregel Hulp bij huishouden (HbH) light. Deze vorm van hulp bij huishouden wordt als dat past bij de situatie van de inwoner afgegeven bij nieuwe- en herindicaties. In de tweede helft van 2024 komt er meer zicht op wat deze besparingsmaatregel oplevert. Bij de nieuwe aanbesteding voor Hulp bij huishouden wordt teruggegaan naar een PxQ bekostigingssystematiek. Ook dit moet een besparing opleveren. Verdere beheersmaatregelen liggen ter besluitvorming voor bij het Dagelijks Bestuur van de ISD. Per gemeente kunnen hierin keuzes worden gemaakt.

Stichting Voor ieder1
De gemeenten Hillegom, Lisse, Teylingen en Noordwijk (HLTN) hebben tot 1 juli 2025 een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Voor ieder1. Hierbij zijn de medewerkers van Voor ieder 1 gedetacheerd vanuit 7 partnerorganisaties. Deze constructie is vooraf juridisch getoetst. Toch heeft één van de partnerorganisaties van de Belastingdienst een bericht ontvangen dat zij niet instemmen met de losse financiering van de loonkosten. Dit betekent dat de Belastingdienst een btw-heffing oplegt. Mogelijk moeten de HLTN-gemeenten deze kosten dragen. Hiervoor is aanvullend extern advies gevraagd. Voor het jaar 2023 gaat het om een bedrag van € 1,2 miljoen voor alle 7 moederorganisatie (zorgaanbieders) tezamen. De btw-heffing is mogelijk ook van toepassing in 2024 en de eerste helft van 2025 (in de tweede helft van 2025 is door de invoering van de nieuwe organisatievorm de btw-heffing niet meer van toepassing). Deze onzekerheid is aanwezig voor de jaren 2023/2024 en het eerste deel van 2025.

Beheer
Voor de uitvoeringen van onderhoud en investeringen in de openbare ruimte is het nodig om voldoende kennis en expertise aan de gemeente verbonden te hebben. Een goede uitvoering vraagt gedegen voorbereiding. De arbeidsmarkt in de civiele techniek is bijzonder krap en specialisten zijn schaars beschikbaar. Dit vormt een risico voor het beheer en onderhoud in de openbare ruimte. De consequentie is dat in 2024 bepaalde activiteiten uitgesteld worden en exploitatiebudgetten minder benut zijn. Ook de komende jaren is er een risico op uitstel van activiteiten. Veiligheid blijft prioriteit 1.

Beslispunten Tussenrapportage 2024

1. **Inhoudelijk**
   Kennis te nemen van de Tussenrapportage 2024

2. **Financieel**
   In het belang van een juiste rechtmatige afhandeling de volgende besluiten te nemen:
   1. De financiële gevolgen vast te stellen zoals aangegeven in deze tussenrapportage;
   2. Het positieve saldo van deze tussenrapportage van € 32.000 ten gunste te brengen van het Saldo van baten en lasten;
   3. De investeringen, genoemd in de bijlage Investeringen, te wijzigen met de genoemde bedragen;
   4. Begrotingswijziging R4014 voor deze Tussenrapportage 2024 vast te stellen.

Teylingen, augustus 2024

College van burgemeester en wethouders,

Lasten					
Programma	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijziging Turap 2024	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroting 2024 na wijziging Turap 2024
1. Samenleven	-55.088	-52.028	-4.071	-137	-56.301
2. Leefomgeving	-33.507	-26.188	-1.222	-55	-28.126
3. Bedrijvigheid	-1.633	-1.398	-86	-31	-1.515
4. Bestuur en ondersteuning	-4.810	-4.438	-431	-144	-5.013
Algemene dekkingsmiddelen	-13.507	-14.992	141	-157	-15.008
Subtotaal lasten	-108.545	-99.044	-5.669	-524	-105.963
Baten					
1. Samenleven	15.503	10.858	2.119	5	13.047
2. Leefomgeving	21.118	11.545	853	4	13.063
3. Bedrijvigheid	624	377	0	14	391
4. Bestuur en ondersteuning	1.186	849	184	0	1.033
Algemene dekkingsmiddelen	71.104	72.976	3.296	5	76.277
Subtotaal baten	109.535	96.605	6.452	28	103.811
Totaal	990	-2.442	782	-500	-2.160
Toevoegingen reserves					
1. Samenleven	-1.218	-15	0	0	-15
2. Leefomgeving	-2.744	-52	0	0	-52
3. Bedrijvigheid	-11.597	0	0	0	
Subtotaal toevoegingen reserves	-15.559	-67	0	0	-67
Onttrekkingen reserves					
1. Samenleven	1.569	1.119	0	0	1.119
2. Leefomgeving	3.876	1.077	-250	0	827
3. Bedrijvigheid	11.957	106	0	0	106
4. Bestuur en ondersteuning	372	0	0	0	
Subtotaal onttrekkingen reserves	17.774	2.302	-250	0	2.052
Totaal	3.206	-207	532	-500	-175

2. Voortgang beleid uit begroting en financiële afwijkingen

In dit hoofdstuk zal de stand van zaken van de activiteiten per programma op hoofdlijnen worden toegelicht, een meer uitgebreide toelichting op de afwijkingen is opgenomen in hoofdstuk 3. Daarnaast is per programma een tabel opgenomen met de financiële aanpassingen met een toelichting.

2.1 Programma 1 Samenleven

2.1.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen



Algemeen

Het is goed om vast te stellen dat binnen 'Programma 1: Samenleving' de meeste acties zijn of worden opgepakt, zoals gepland. Ruim 96% van de acties staat momenteel 'op groen' en bij de andere acties wordt gewerkt om ze op groen te krijgen. Alle activiteiten staan in het teken van de ambities uit de Maatschappelijke agenda (MAG). Het werken met de Maatschappelijke agenda betekent onder meer dat we steeds meer samen met de samenleving aan deze ambities werken en dat we zo goed mogelijk proberen te meten wat de acties bijdragen aan het realiseren van de ambities.

Trends en ontwikkelingen

MAG (Maatschappelijke Agenda) avonden
De Maatschappelijke agenda is de kapstok van waaruit we werken. We zien een aantal ontwikkelingen waar we rekening mee moeten houden. Belangrijke accenten voor de komende jaren zijn normaliseren, bestaanszekerheid, kansengelijkheid en positieve gezondheid. In 2024 komt er een herijking van de maatschappelijke agenda naar de raad. De herijking wordt samen met de samenleving vormgegeven. Daarvoor zijn in het voorjaar de MAG-avonden georganiseerd.

Ambitieovereenkomst Wonen, Welzijn en Zorg
De gemeenten Teylingen, Lisse en Hillegom hebben met samenwerkingspartners een visie op de toekomst van wonen, welzijn en zorg opgesteld. Deze visie is verder uitgewerkt in de Ambitieovereenkomst 'Betrokken, betekenisvol en vitaal ouder worden', die ondertekend is door meer dan twintig betrokken partners. Binnen dit unieke samenwerkingsverband wordt ingezet op het concretiseren van de Ambitieovereenkomst door met elkaar aan de slag te gaan in een pilotwijk binnen elke gemeente. Community building vormt hierin een belangrijke hoeksteen. Met deze werkwijze bekleden we zowel regionaal als landelijk een koplopersfunctie en vervullen dan ook een rol in kennisvergaring en kennisdeling in verschillende gremia. Samen met partners wordt gekeken naar nieuwe manieren van financieren, waarbij we ook nadrukkelijk op zoek zijn naar fondsen.

Bibliotheek
Het kabinet wil dat elke gemeente een volwaardige bibliotheek heeft. Gemeenten krijgen daarvoor extra geld en vanaf 2025 ook een wettelijke taak (zorgplicht). We verwachten dat in de tweede helft van 2024 de kaders en beschikbare middelen bekend worden.

Lekker fit
Lekker fit is een sociaal activeringstraject voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Met de Welzijnsorganisaties zijn afspraken gemaakt over de uitvoering. In de tweede helft van dit jaar start Lekker fit.

Herijking van het gemeentelijke subsidiebeleid
We willen beter kunnen sturen op de subsidies. Dat is nodig om de koppeling met de ambities uit de Maatschappelijke Agenda (MAG) door te ontwikkelen. In 2024 zijn we gestart met een verkenning wat daarvoor nodig is.

Vitaliteit
Het Gezond en Actief Leven Akkoord (Gala) wordt via het gezondheidsprogramma ViTeylingen vormgegeven. In 2024 is de werkwijze van Vitaliteitstafel doorontwikkeld. Om zo beter op de vraag en behoefte van de inwoners in te spelen.

Rondje Teylingen
We hebben middelen van de Provincie ontvangen voor het inrichten van het Rondje Teylingen. De inrichting wordt nu verder vormgegeven. Zo werken we aan het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte.

Subsidieregeling Energielasten Ondersteuning Teylingen
Op 19 december 2023 heeft het college ingestemd met de Subsidieregeling Energielasten Ondersteuning Teylingen 2024 (hierna SEOT-regeling). Op 1 februari 2024 heeft het college de nadere regels ter kennisgeving voorgelegd aan de raad en heeft de raad besloten om:
1) € 150.000,00 ter beschikking stellen uit de algemene reserve voor een regeling om inwoners te ondersteunen met een energietoeslag;
2) € 432.000,00 ter beschikking stellen uit de algemene reserve voor de Subsidieregeling Energielasten Ondersteuning Teylingen 2024 (SEOT-regeling) waarvan € 400.000,00 als subsidieplafond en € 32.000,00 te reserveren voor de uitvoering.
Voor de SEOT-regeling zijn de subsidieaanvragen ingediend en afgehandeld. In totaal wordt er in 2024 een bedrag van ongeveer € 112.000 aan subsidies uitgekeerd. De extra energietoeslag voor inwoners wordt in de tweede helft van 2024 uitgevoerd.

van de nieuwe organisatievorm de btw-heffing niet meer van toepassing). Deze onzekerheid is aanwezig voor de jaren 2023/2024 en het eerste deel van 2025.

2.1.2 Financiële afwijkingen

Lasten						
Thema	Taakveld	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijziging Turap 2024	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroting 2024 na wijziging Turap 2024
1. Vitaliteit	Sportaccommodaties	-3.129	-2.980	34	161	-2.785
	Sportbeleid en activering	-386	-563	0	0	-563
	Volksgezondheid	-2.623	-3.017	-252	0	-3.273
2. Talentontwikkeling	Cultureel erfgoed	-205	-220	0	-1	-221
	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-412	-430	0	-41	-471
	Media	-953	-853	0	-4	-927
	Musea	-72	-55	0	-1	-56

	Onderwijshuisvesting	-1.905	-2.080	0	-1	-2.081
	Openbaar basisonderwijs	-254	-251	0	-20	-271
	Samenkracht en burgerparticipatie	-277	-262	0	-1	-263
3. Zorg voor elkaar	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.327	-1.880	0	9	-1.871
4. Werk en inkomen	Arbeidsparticipatie	-521	-729	152	0	-577
	Inkomensregelingen	-9.744	-8.949	-847	21	-9.835
	WSW en beschut werk	-2.734	-2.806	-366	0	-3.172
5. Opvoeden en opgroeien	Gesloten plaatsing	-294	-199	-27	0	-226
	Gezinsgericht	-374	-187	0	-33	-220
	Jeugdbescherming	892	-594	-63	-1	-658
	Jeugdhulp begeleiding	-3.856	-2.326	-373	1	-2.698
	Jeugdhulp behandeling	-198	-147	0	-30	-177
	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-201	-31	0	-6	-37
	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-4.272	-2.789	-494	-3	-3.286
	Jeugdhulp dagbesteding	-1.464	-1.500	-394	-21	-1.915
	Jeugdhulp met verblijf overig	-1.283	-1.308	-195	6	-1.497
	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-140	-207	69	-8	-146
	Jeugdreclassering	-65	-70	0	1	-69
	Maatwerkdienstverlening 18-	0	634	60	0	694
	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.943	-1.396	-203	-29	-1.628
	Onderwijshuisvesting	-7	-7	0	0	-7
	Pleegzorg	-258	-248	0	-32	-280
	Samenkracht en burgerparticipatie	-660	-667	0	-7	-674
	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-2.252	-2.280	-31	-22	-2.333
6. Thuiswonen	Beschermd wonen WMO	-904	-1.404	312	8	-1.084
	Maatschappelijke- en vrouwenopvang WMO	-215	-182	55	5	-118

	Samenkracht en burgerparticipatie	0	-3	0	0	-3
7. Hulp bij meedoen	Begeleiding WMO	-2.949	-2.942	-121	0	-3.063
	Dagbesteding WMO	-1.059	-1.090	0	-5	-1.095
	Hulp bij het huishouden WMO	-2.835	-2.929	95	0	-2.834
	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-473	-544	-125	-24	-693
	Overige maatwerkarrangementen WMO	-597	-638	0	-28	-666
	Samenkracht en burgerparticipatie	-4.402	-2.730	-1.358	-10	-4.098
	Toegang en eerstelijnsvoorszieningen	-739	-1.105	0	-23	-1.128
Mutaties reserves programma 1	Mutaties reserves	-1.218	-15	0	0	-15
Subtotaal lasten		-56.308	-51.979	-4.072	-139	-56.320
Baten						
1. Vitaliteit	Sportaccommodaties	805	238	0	0	238
	Sportbeleid en activering	166	172	0	0	172
	Volksgezondheid	367	329	42	0	371
2. Talentontwikkeling	Cultureel erfgoed	66	45	28	0	73
	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	208	182	0	0	182
	Media	63	28	0	0	98
	Musea	165	188	0	0	188
	Onderwijshuisvesting	20	14	0	5	19
	Openbaar basisonderwijs	0	2	0	0	2
	Samenkracht en burgerparticipatie	47	55	0	0	55
3. Zorg voor elkaar	Samenkracht en burgerparticipatie	73	19	0	0	19
4. Werk en inkomen	Inkomensregelingen	6.058	6.575	0	0	6.635
5. Opvoeden en opgroeien	Maatwerkdienstverlening 18-	0	18	0	0	18
	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	728	171	211	0	382
	Samenkracht en burgerparticipatie	45	60	0	0	60
	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	3	0	0	3

6. Thuiswonen	Beschermd wonen WMO	1.678	1.230	0	0	1.230
	Maatschappelijke- en vrouwenopvang WMO	169	149	0	0	149
7. Hulp bij meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	4.823	1.315	1.838	0	3.153
	Toegang en eerstelijnsvoorszieningen	22	0	0	0	0
Mutaties reserves programma 1	Mutaties reserves	1.569	1.119	0	0	1.119
Subtotaal baten		17.072	11.912	2.119	5	14.166
Totaal		-39.236	-40.070	-1.954	-134	-42.158

Lasten

1. Vitaliteit

Sportaccommodaties

Indexatiecorrectie Beheer-exploitatievergoeding Stiwa 2024 (€ 100.633, voordelig, incidenteel)

Met Stiwa is de indexatie van de geldige overeenkomst gebaseerd op CPI indexcijfers. Voor de begroting 2024 was voorlopige indexatie op basis van CPI februari aangehouden van 7,6%, het werkelijk geldende CPI index van het jaargemiddelde voorgaand jaar is uiteindelijk uitgekomen op 3,8%. De begroting wordt op het laatste percentage aangepast. Daarnaast is onterecht ook een indexatie van 9% doorgevoerd conform de Kadernota zijnde een verhoging van materiele kosten. In de begroting is dit rechtgetrokken wat structureel voordeel oplevert van € 100.633.

Subsidie Stiwa toegankelijkheid sporthal Tulp (€ 30.343, nadelig, incidenteel)

In het kader van de nota 'Sport en bewegen' is conform B&W voorstel een eenmalige subsidie van € 30.343 verleend aan Stiwa ten behoeve van het rolstoelvriendelijk maken van sporthal De Tulp. Hierbij is besloten om deze post in de tussenrapportage 2024 op te nemen.

Toegangsdeur de Tulp rolstoeltoegankelijk (€ 30.343, nadeel, incidenteel)

De raad heeft op 27 februari besloten om een bijdrage voor het rolstoeltoegankelijk maken van sporthal de Tulp toekennen aan Stiwa. Dit bsluit ,moet opgenpomen worden in de begroting.

Volksgezondheid

1e begrotingswijziging 2024 HECHT (€ 169.000, nadelig, incidenteel)

Door het afkeuren van de 1e begrotingswijziging 2023 is er bij de jaarstukken 2023 van HECHT een tekort van € 3.919k ontstaan. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de structurele salarisstijging 2023 (ca. € 3.7 miljoen). Dit resultaat is ten laste gebracht van het eigen vermogen van Hecht, waardoor de algemene reserve zakt naar € 174k. Hierdoor kan Hecht de structurele loonkostenstijging in 2024 niet meer eenmalig bekostigen uit het eigen vermogen en dreigt ook in 2024 een negatief resultaat. Om dit te voorkomen is Hecht genoodzaakt een begrotingswijziging aan te bieden en is door raad een positieve zienswijze afgegeven.

De herziene begroting 2024 leidt tot een bijdrage voor Teylingen van € 2.832.846. In de gemeentebegroting 2024 is een bedrag geraamd van € 2.663.846. Het verschil (€ 169.000) is meegenomen in de Tussenrapportage 2024.

IZA Ketenaanpak 2024 (€ 41.557, nadelig, incidenteel)

Voor het jaar 2023 is er vanuit de gemeente Leiden een budget beschikbaar gekomen voor regionale activiteiten inzake IZA ketenaanpakken. Deze taak wordt gecoördineerd door de gemeente Leiden en wordt regionaal opgepakt in Holland Rijnland.

In 2024 is een deel van deze gelden ontvangen die ter beschikking zijn gesteld voor het jaar 2023. Daarnaast worden in 2024 weer aanvullende gelden voor de IZA ketenaanpakken ontvangen. Met de inzet van deze middelen verwachten we zowel de regionale ketenaanpak als de verbinding tussen regionale en lokale activiteiten te kunnen versterken.
Om dit mogelijk te maken zijn zowel de middelen uit 2023 als de middelen uit 2024 nodig. Hiervoor is een bedrag van 2x € 41.557 opgenomen voor de gemeente Teylingen. Hier tegenover staat de ontvangst van Leiden van het jaar 2024 van € 41.557.

4. Werk en inkomen

Arbeidsparticipatie

Herziening begroting Provalu (€ 152.330, voordelig, incidenteel)
De herziene begroting van Provalu wordt opgenomen in de begroting. Dit heeft voor Teylingen een voordelig effect van 152.330.

Inkomensregelingen

ISD Begrotingswijziging 2024 (€ 799.948, nadelig, incidenteel)
De begroting van de ISD is herzien met verwachte wijzigingen (de belangrijkste mutaties zijn de effecten van de cao afspraken, het restant van de energietoeslag 2023-2 en leefgeld Oekraïners).

Taakmutatie Septembercirculaire 2023 Inkomensvoorziening (€ 46.771, nadelig, incidenteel)
In de Septembercirculaire 2023 is een bijdrage opgenomen om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen.

WSW en beschut werk

Herziening begroting Provalu (€ 366.000, nadelig, incidenteel)
De herziene begroting van Provalu wordt opgenomen in de begroting. Dit heeft voor Teylingen een nadelig effect van 366.000.

5. Opvoeden en opgroeien

Gesloten plaatsing

Herziene begroting 2024 SO-Zorg (€ 27.272, nadelig, incidenteel)
Op basis van de eerste prognose jeugdhulp stijgen de jeugdhulpkosten. Dit komt onder meer door indexering van tarieven, hogere kosten voor de Buitenbudgettaire routes en Landelijke Transitie Arrangement en eerder genomen PHO-besluiten (zoals landelijk tarief jeugdbescherming).

Jeugdbescherming

Herziene begroting 2024 SO-Zorg (€ 39.640, voordelig, incidenteel)

Invoering landelijk tarief Jeugdbescherming en reclassering (€ 102.564, nadelig, incidenteel)
In 2024 wordt een landelijk tarief Jeugdbescherming en jeugdreclassering ingevoerd. Dit wordt voor het merendeel gedekt door inkomsten van het Rijk en vanuit de addenda verbeterplannen 2023. De aanname van het Rijk is dat het resterende tekort gedekt wordt uit een daling van het aantal cliënten in de jeugdbescherming en -reclassering. Die verwachte daling van cliënten is echter in 2024 nog niet ingezet. In dat geval leidt het tot hogere uitgaven voor de gemeente.

Jeugdhulp begeleiding

Herziene begroting 2024 SO-Zorg (€ 294.909, nadelig, incidenteel)

ISD Begrotingswijziging 2024 (€ 44.496, nadelig, incidenteel)

Definitieve Jaarrekening SO-Zorg 2023 (€ 94.578, nadelig, incidenteel)
De cijfers 2023 van de Serviceorganisatie Zorg waren bij het opstellen van de programmarekening 2023 gebaseerd op de definitieve prognose. Nu is de definitieve jaarrekening 2023 van SOz wel beschikbaar. Het verschil van tussen de definitieve prognose en de definitieve cijfers is € 94.578 nadelig en is niet meer verwerkt in

de programmarekening 2023 van de gemeente. Deze kosten komen dus ten laste van het boekjaar 2024 en zijn daarom meegenomen in de Tussenrapportage 2024.

Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf
Herziene begroting 2024 SO-Zorg (€ 461.266, incidenteel, nadeel)

Structurele kosten programmamanager jeugdhulp crisis (€ 33.059, nadelig, structureel)
Er is een programmamanager ingehuurd; voor Teylingen heeft dit een structureel nadelig effect van 33.059.

Jeugdhulp dagbesteding
Herziene begroting 2024 SO-Zorg (€ 293.854, nadelig, incidenteel)

Verhoging Jeugdhulpvervoer (€ 71.347, nadelig, structureel)
In de oorspronkelijke begroting van het Jeugdhulpvervoer 2024 is uitgegaan van een te laag bedrag. Op basis van de werkelijk gemaakte kosten in 2023 en een inschatting van de kosten op basis van de eerste facturen 2024 zijn genoemde bedragen tot stand gekomen. Hogere kosten hebben enerzijds te maken met een indexering NEA index van 3,4% in 2024. Anderzijds zien we dat ritten langer worden en daardoor ook moeilijker te combineren. Hierdoor moeten meer taxi's rijden. Dit leidt tot een structurele verhoging van het budget met € 71.347.

Definitieve Jaarrekening SO-Zorg 2023 (€ 94.578, nadelig, incidenteel)

Jeugdhulp met verblijf overig
Herziene begroting 2024 SO-Zorg (€ 194.677, nadelig, incidenteel)

Jeugdhulp zonder verblijf overig
Herziene begroting 2024 SO-Zorg (€ 68.600, voordelig, incidenteel)

Maatwerkdienstverlening 18-
Bijdrage SO-Zorg bijgesteld (€ 59.509, voordelig, incidenteel)

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
Structureel hogere bijdrage Holland Rijnland (€ 25.910, nadelig, structureel)
De begroting van Holland Rijnland is geactualiseerd voor de Toezicht Regionaal Bureau Leerrplicht. Voor Teylingen heeft dit een nadelig effect van 25.910.

Actualisatie leerlingenvervoer (€ 171.434, nadelig, structureel)
In de oorspronkelijke begroting van het leerlingenvervoer was uitgegaan van een te laag bedrag. Daarnaast worden de ritten langer en daardoor ook moeilijker te combineren. Op basis van de werkelijk gemaakte kosten in 2023 ,een inschatting van de kosten op basis van de eerste facturen 2024 en indexering NEA index van 3.4% wordt de begroting 2024 geactualiseerd wat leidt tot structurele verhoging van de geraamde kosten 2024 van € 141.956.

Wijzigingen OAB (€ 175.597, voordelig, incidenteel)
De begroting van de SPUK regeling OAB is geactualiseerd en dit heeft een voordelig effect van € 175.597.

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
Dekking zwangerschapsverlof medewerker jeugd (€ 30.605, nadelig, incidenteel)
Tijdens de PHO van 13 november 2023 is er ingestemd in de tijdelijke vervanging voor 4 maanden van de medewerker jeugd die met zwangerschapsverlof is.

6. Thuiswonen
Beschermd wonen WMO
ISD Begrotingswijziging 2024-I (€ 311.823, voordelig, incidenteel)

Maatschappelijke- en vrouwenopvang WMO
ISD Begrotingswijziging 2024-I (€ 54.847, voordelig, incidenteel)

7. Hulp bij meedoen
Begeleiding WMO
ISD Begrotingswijziging 2024-I (€ 120.750, nadelig, incidenteel)

Hulp bij het huishouden WMO
ISD Begrotingswijziging 2024-I (€ 95.371, voordelig, incidenteel)

Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Samenkracht en burgerparticipatie
ISD Begrotingswijziging 2024-I (€ 113.962, nadelig, incidenteel)

Actualisatie Crisis Noodopvang Oekraïne (€ 1.585.573, budgetneutraal, incidenteel)
De lasten en baten van de SPUK Bekostigingsregeling Ontheemden Oekraïne worden in de begroting 2024 opgenomen. Als onderdeel hiervan wordt de overige goederen en diensten van 1.585.573 geraamd. Hier staan opbrengsten van hetzelfde bedrag tegenover (budgetneutraal). Als onderdeel hiervan wordt de HLT bijdrage geactualiseerd wat een neerwaartse bijstelling van het budget van € 76.458 tot gevolg heeft. Hierdoor kan de dekking vanuit de ontvangen normvergoeding met hetzelfde bedrag worden verlaagd.

Subsidieregeling Energielasten Ondersteuning Teylingen (€ 265.000, voordelig, incidenteel)
Op 19 december 2023 heeft het college ingestemd met de Subsidieregeling Energielasten Ondersteuning Teylingen 2024 (hierna SEOT-regeling). Op 1 februari 2024 heeft het college de nadere regels ter kennisgeving voorgelegd aan de raad en heeft de raad besloten om:
1) € 150.000,00 ter beschikking stellen uit de algemene reserve voor een regeling om inwoners te ondersteunen met een energietoeslag;
2) € 432.000,00 ter beschikking stellen uit de algemene reserve voor de Subsidieregeling Energielasten Ondersteuning Teylingen 2024 (SEOT-regeling) waarvan € 400.000,00 als subsidieplafond en € 32.000,00 te reserveren voor de uitvoering.
De betreffende subsidieaanvragen zijn inmiddels ingediend en afgehandeld. In totaal wordt er in 2024 een bedrag van ongeveer € 112.000 aan subsidies uitgekeerd. De uitvoeringskosten zullen echter iets hoger uitvallen dan begroot door diverse redenen. Volgens verwachting resteert een bedrag van € 265.000, daarom wordt voorgesteld de begroting 2024 met dit bedrag naar beneden bij te stellen.

Baten

1. Vitaliteit
Volksgezondheid
IZA Ketenaanpak 2024 (€ 41.557, nadelig, incidenteel)
Voor het jaar 2023 is er vanuit de gemeente Leiden een budget beschikbaar gekomen voor regionale activiteiten inzake IZA ketenaanpakken. Deze taak wordt gecoördineerd door de gemeente Leiden en wordt regionaal opgepakt in Holland Rijnland.

In 2024 is een deel van deze gelden ontvangen die ter beschikking zijn gesteld voor het jaar 2023. Daarnaast worden in 2024 weer aanvullende gelden voor de IZA ketenaanpakken ontvangen. Met de inzet van deze middelen verwachten we zowel de regionale ketenaanpak als de verbinding tussen regionale en lokale activiteiten te kunnen versterken.
Om dit mogelijk te maken zijn zowel de middelen uit 2023 als de middelen uit 2024 nodig. Hiervoor is een bedrag van 2x € 41.557 opgenomen voor de gemeente Teylingen. Hier tegenover staat de ontvangst van Leiden van het jaar 2024 van € 41.557.

2. Talentontwikkeling
Cultureel erfgoed
Hogere inkomsten bijdrage erfgoedcommissie Hillegom en Lisse (€ 28.000, structureel, voordeel)
Deze inkomsten zijn niet eerder opgenomen in de begroting en worden heirbij structureel toegevoegd.

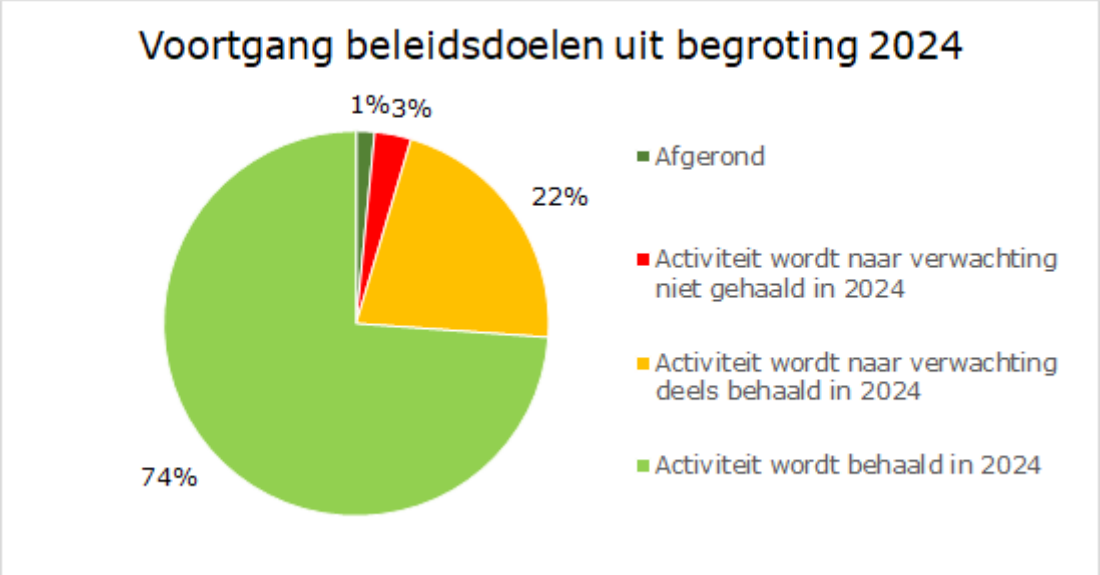
5. Opvoeden en opgroeien
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
Wijzigingen OAB (€ 175.597, voordelig, incidenteel)
De begroting van de SPUK regeling OAB is geactualiseerd en dit heeft een voordelig effect van € 175.597.

7. Hulp bij meedoen
Samenkracht en burgerparticipatie
Actualisatie leerlingenvervoer t.l.v. Oekraïne budget (€ 102.225, budgetneutraal, incidenteel)
Een deel van de kosten van het groepsvervoer van leerlingen naar de Taalklas en regulier en speciaal onderwijs hangt samen met de toestroom van de Oekraïense kinderen. Daarom wordt een deel van de ontvangen normvergoeding betreffende de Bekostigingsregeling ontheemden Oekraïne voor bedrag van € 102.225 ingezet ten behoeve van de tekorten van het taxivervoer van de leerlingen.

Actualisatie Crisis Noodopvang Oekraïne (€ 1.585.573, budgetneutraal, incidenteel)
De lasten en baten van de SPUK Bekostigingsregeling Ontheemden Oekraïne worden in de begroting 2024 opgenomen. Als onderdeel hiervan wordt een deel van de ontvangen normvergoeding van het Rijk ingezet ter financiering van het vervoer naar de taalklas waar Oekraïense leerlingen aan deelnemen. Hier staan € 100.000 geraamde vervoerslasten in het Lokaal onderwijsbeleid (OAB) tegenover.

2.2 Programma 2 Leefomgeving

2.2.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen



Algemeen

Het is goed om vast te stellen dat binnen de Programma's 2 'Leefomgeving' en 3 'Bedrijvigheid' de meeste activiteiten in uitvoering zijn of inmiddels zijn afgerond. Bij de onderwerpen 'Gebiedsontwikkeling', 'Implementatie Omgevingswet' en 'Regionale economie' staan zelfs alle uit te voeren activiteiten op 'groen'.

Een belangrijke ontwikkeling binnen beide programma's is dat dit jaar gewerkt is aan het versterken van de regionale samenwerking. Samen met de gemeenten Katwijk, Noordwijk, Lisse en Hillegom zet het college zich in voor het gezamenlijk waarmaken van onze regionale ambities op het gebied van 'Goed wonen en werken', 'Netwerken en verbinden', 'Gezonde, vitale en energieke regio' en de 'Duurzame Duin en Bollenstreek'. Dit najaar verwachten we op veel regionale onderwerpen door te kunnen pakken.

Bij programma 2 'Leefomgeving' hebben diverse activiteiten betrekking op energietransitie, duurzaamheid en klimaatadaptatie. Het gaat hier om grote en complexe maatschappelijke opgaven. Het is dan ook niet voor niets dat de rijksoverheid middelen ter beschikking heeft gesteld voor decentrale overheden om uitwerking te geven aan deze opgaven. Het college richt zich op het optuigen van een Programma Duurzaamheid, zodat diverse activiteiten in onderlinge samenhang uitgewerkt en uitgevoerd kunnen worden.

Echter, alleen met middelen zijn we er nog niet. Gelet op de schaarste op de arbeidsmarkt, juist daar waar het gaat om kennis en kunde met betrekking tot energie, duurzaamheid en klimaatadaptatie, is nog onzeker of we in 2023 een volledige Programma-organisatie hebben die voldoende wendbaar is.

Wat onze openbare ruimte betreft is het van belang tijdig actuele beheerplannen te hebben en deze vervolgens uit te voeren. Op een uitzondering na zijn deze beheerplannen actueel. In het kader van gebiedsgericht werken zetten we ons de komende periode in om deze opgaven in samenhang uit te werken. Daarbij betrekken we waar dat aan de orde is ook onze opgaven op het gebied van mobiliteit en verkeersveiligheid.

2.2.2 Financiële afwijkingen

Lasten						
Thema	Taakveld	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijziging Turap 2024	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroting 2024 na wijziging Turap 2024
Gebiedsontwikkeling	Ruimtelijke ordening	-2.867	-1.022	0	0	-1.022
Mutaties reserves programma 2	Mutaties reserves	-2.744	-52	0	0	-52
Openbare orde en veiligheid	Crisisbeheersing en brandweer	-2.376	-2.990	181	-1	-2.810
	Openbare orde en veiligheid	-1.289	-1.398	-33	-1	-1.432
Openbare ruimte en duurzaamheid	Afval	-4.051	-4.333	0	-6	-4.339
	Begraafplaatsen en crematoria	-6	-5	0	0	-5
	Milieubeheer	-2.285	-1.864	-615	1	-3.139
	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.551	-3.455	-271	14	-4.244
	Riolering	-2.250	-2.331	0	-59	-2.390
Verkeer en vervoer	Parkeren	-261	-285	0	-11	-283
	Recreatieve havens	-28	-636	75	0	-29
	Verkeer en vervoer	-4.975	-5.939	-186	10	-6.128
Wonen	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-7.202	-219	0	0	-219
	Wonen en bouwen	-2.362	-1.710	-372	-1	-2.083
Subtotaal lasten		-36.247	-26.239	-1.221	-54	-28.175
Baten						
Gebiedsontwikkeling	Ruimtelijke ordening	1.471	95	-65	0	30
Mutaties reserves programma 2	Mutaties reserves	3.876	1.077	-250	0	827
Openbare orde en veiligheid	Crisisbeheersing en brandweer	78	138	0	4	142
	Openbare orde en veiligheid	25	57	0	0	57
Openbare ruimte en duurzaamheid	Afval	5.204	6.380	0	0	6.380
	Begraafplaatsen en crematoria	3	0	0	0	0
	Milieubeheer	741	0	425	0	1.086
	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	102	71	0	0	71

	Riolering	3.398	3.540	0	0	3.540
Verkeer en vervoer	Parkeren	15	5	0	0	5
	Recreatieve havens	87	99	0	0	99
	Verkeer en vervoer	468	223	0	0	223
Wonen	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	8.006	229	0	0	229
	Wonen en bouwen	1.520	708	493	0	1.201
Subtotaal baten		24.994	12.622	603	4	13.890
Totaal		-11.253	-13.617	-618	-50	-14.285

Lasten

Openbare orde en veiligheid
Crisisbeheersing en brandweer
Veiligheidsregio bijstellen bijdrage (€ 180.574, voordelig, structureel)
De CAO verhoging van de Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM) is per abuis dubbel geraamd. Wij hebben deze verhoging bij de Kadernota 2024 extra verwerkt ten opzichte van de begroting 2024 van de VRHM. Dit levert een voordeel op van afgerond € 180.574.

Bij de Kadernota 2025-2028 hebben we hier al rekening mee gehouden.

Openbare orde en veiligheid
Bestuurlijke besluiten/ maatregelen O.O.V (€ 32.969, nadelig, incidenteel)
Het verzoek en de noodzaak om de inzet van bestuurlijke maatregelen is in de afgelopen jaren significant toegenomen. Dit betreft niet alleen de sluiting van panden/ woningen op grond van de Opiumwet maar ook de sluiting van panden/ woningen in het kader van de openbare orde en veiligheid. Daarnaast is ook de noodzaak aan verschillende soorten bestuurlijke maatregelen in het kader van openbare orde en veiligheid (gebiedsverboden, dwangsommen voor handel in drugs, aanlijn- en muilkorf gebod, gedragsaanwijzing aanpak woonoverlast) sterk gegroeid. Aan deze noodzaak kan nu minimaal opvolging gegeven worden.
Daarom wordt op dossierbasis hiervoor ingehuurd.

Openbare ruimte en duurzaamheid
Milieubeheer
Bestrijding mediterraans draaigatje (€150.000, nadelig, incidenteel)
De raad is door middel van de raadsmemo van 20 maart 2024 geinformeerd over de bestrijding van het mediterraans draaigatje. Het college heeft besloten eenmalig € 150.000 voor de bestrijding beschikbaar te stellen.

Project Landelijk Gebied & Duurzame Greenport (€ 40.000, nadelig, incidenteel)
Voor het Project Landelijk Gebied (PLG) & Duurzame Greenport (DG) worden in 2024 door de vijf gemeenten in de Duin- en Bollenstreek gezamenlijk (Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk en Teylingen) voorbereidingen getroffen om in 2025 het rapport vast te kunnen stellen van het PLG & DG. Het rapport bevat een toekomstverkenning, landschapsstrategie, financieringsonderzoek GOM, strategische doelen en een uitvoeringsprogramma. Hierin worden de doelen vanuit het ZH-PLG op het gebied van water, natuur opgenomen. In het Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied en Duurzame Greenport DBS 1.0 wordt op hoofdlijnen de uitvoering, governance en projecten opgenomen, die gezamenlijk met de vijf gemeenten wordt uitgewerkt en geactualiseerd. Het Gebiedsprogramma Groen DBS kan hier onderdeel van worden, evenals de uitvoering van bijvoorbeeld de 10% de groen/blauwe dooradering, verbeteren van de waterkwaliteit (voldoen aan de normen KRW) voor 2027, versterken van de landschapskwaliteit, verbreden kuststrook met bomen, ecologische verbindingszones en biodiversiteit e.d.
De totale voorbereidingen in 2024 kosten € 200.000. Elke gemeente draagt eenzelde bedrag (€40.000) bij.

Voor de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma moet rekening gehouden worden met extra kosten in de komende jaren. Hiervoor is op dit moment nog geen goede inschatting te maken. Begin 2025 kan mogelijk op basis van de eerste resultaten een eerste inschatting van de financiële gevolgen worden gegeven.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Restant budget na vaststelling groen beheerplan 2022 - 2031 (€ 123.320, voordelig, structureel)
Bij het groen beheerplan 2022 - 2031 is geconstateerd dat er structureel budget over is.

Vaststelling Programma Water en Klimaat Adaptatie (PWKA) 2024 – 2028(€ 162.655, nadelig, structureel)
Op 1 februari 2024 is PWKA 2024 - 2028 vastgesteld in de raad. De financiele wijzigingen zijn opgenomen in de tussenrapportage 2024 en de kadernota 2025 - 2028

Extra capaciteit team beheer(€ 231.740, nadelig, incidenteel)
Het college heeft besloten om extra capaciteit aan te wenden om zorg te dragen voor het onderhoud en beschikbaarheid van de fysieke leefomgeving. De afgelopen jaren is de kwaliteit van de fysieke leefomgeving onder druk komen te staan. Dit besluit biedt een incidentele extra capaciteit om tijd en aandacht te besteden waar dit moet. Door nu tijdelijk extra capaciteit in te zetten op het beheer van de fysieke leefomgeving kan er ook worden voorzien in een doorkijk voor de inzet van middelen en personeel voor de komende jaren. Dit leidt enerzijds tot een meerjarenprogrammering voor komende jaren, anderzijds een voorstel voor structureel noodzakelijke inzet om te voorzien in deze meerjarenprogrammering.

<u>Verkeer en vervoer</u>
Recreatieve havens
Vaststelling Programma Water en Klimaat Adaptatie (PWKA) 2024 - 2028(€ 75.000, voordelig, structureel)
Op 1 februari 2024 is het PWKA 2024 - 2028 vastgesteld in de raad. De financiele wijzigingen zijn opgenomen in de tussenrapportage 2024 en de kadernota 2025 - 2028

Verkeer en vervoer
Actualisatie Beheerplan Civiele Kunstwerken 2024 - 2028 (€ 149.946, nadelig, incidenteel)
Het beheerplan civiele kunstwerken is geactualiseerd. De raad is geinformeerd over de deze actualisatie en de kosten stijging.

Corridorstudie zuidelijke DBS (€ 39.180, nadelig, incidenteel)
In 2024 start een aantal studies in het kader van de corridorstudie ruimte en mobiliteit in de zuidelijk Duin- en Bollenstreek. Hiervoor wordt externe expertise ingehuurd (€ 200.000). De vijf gemeenten dragen hier financieel aan bij, naar rato van het aantal inwoners.

<u>Wonen</u>
Wonen en bouwen
Hogere lasten adviezen op bouwleges (36.586, incidenteel, nadeel)
Doordat er meer aanvragen zijn gedaan, worden er ook meer advieskosten gemaakt.

Gelden Omgevingswet Decembercirculaire 2023 (€ 199.197, nadelig, incidenteel)
In de Decembercirculaire 2023 Gemeentefonds is een bijdrage ontvangen voor de invoering van de Omgevingswet, deze gelden zijn abusivelijk niet overgeheveld bij de Programmarekening 2023. Er worden echter wel uitgaven gedaan, door opname in de Turap wordt dit gecorrigeerd.

Rijksbijdrage voor de omgevingswet (€ 136.704, budgetneutraal, incidenteel)
Rijksbijdrage voor de implementatie van de omgevingswet voor 2024.

Baten

Gebiedsontwikkeling
Ruimtelijke ordening
Aframen ambitie reclamezuil A44 (€ 65.000, nadelig, structureel)
In de begroting 2020 was de ambitie opgenomen om een reclamezuil te plaatsen ter hoogte van de A44. De raad heeft zich later uitgesproken dit niet te willen. Derhalve is deze ambitie afgeraamd.

Openbare ruimte en duurzaamheid

Wonen
Wonen en bouwen
Hogere baten bouwleges (€356.656, incidenteel, voordeel)
Door de nieuwe wetgeving die op 1-1-2024 is ingegaan zijn er in december 2023 nog veel aanvragen gedaan. Er worden in 2024 dus meer leges ontvangen dan begroot.

Rijksbijdrage Omgevingswet 2024 (€ 136.704, budgetneutraal, incidenteel)
Door het Rijk zijn middelen ter beschikking gesteld voor de invoering van de Omgevingswet. Voor 2024 bedraagt het bedrag € 136.704.

2.3 Programma 3 Bedrijvigheid

2.3.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen



Algemeen:

Stappen worden gemaakt binnen de regionale samenwerking. Er wordt hard gewerkt aan de invulling van de nieuwe Economic Board Duin- en Bollenstreek. In Holland Rijnland verband wordt gewerkt aan een nieuwe Regionale Investeringsagenda. Uitvoering wordt gegeven aan de prioriteiten uit de Uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek. En er is een Regiodeal Greenports in voorbereiding. Al deze inspanning moeten gaan leiden tot een sterkere economie van de streek, crossovers tussen sectoren, een gezonde arbeidsmarkt en verbeterde brede welvaart.

2.3.2 Financiële afwijkingen

Lasten						
Thema	Taakveld	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijziging Turap 2024	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroting 2024 na wijziging Turap 2024
Lokale economie	Economische promotie	-274	-318	0	-1	-319
Mutaties reserves programma 3	Mutaties reserves	-11.597	0	0	0	0
Regionale economie	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-126	-134	0	-19	-153
	Economische havens en waterwegen	-28	-29	0	0	-29
	Economische ontwikkelingen	-1.204	-917	-86	-11	-1.014
Subtotaal lasten		-13.229	-1.398	-86	-31	-1.515

Baten						
Lokale economie	Economische promotie	220	171	0	14	185
Mutaties reserves programma 3	Mutaties reserves	11.957	106	0	0	106
Regionale economie	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	44	46	0	0	46
	Economische ontwikkelingen	360	160	0	0	160
Subtotaal baten		12.581	483	0	14	497
Totaal		-648	-917	-86	-18	-1.021

Lasten

Regionale economie
Economische ontwikkelingen
Projectbudget Economic Board Duin- en Bollenstreek (€ 86.475, nadelig, incidenteel)
De Economic Board Duin- en Bollenstreek (EBDB) heeft medio 2024 een uitvoeringsprogramma voor het lopende jaar opgeleverd. Dit uitvoeringsprogramma is voor de vijf gemeenten voorwaarde om een projectbudget toe te kennen. Nu het programma is opgeleverd heeft de EBDB de financiele middelen nodig om uitvoering aan de projecten te kunnen geven. Het projectenbudget is inclusief een bijdrage voor projecten die de Stichting Greenport in 2024 uitvoert. De vijf gemeenten dragen voor 50% van het totaalbedrag elk een gelijk deel bij en voor 50% naar rato van het inwoneraantal.

De structurele bijdrage van het projectbudget EBDB vanaf 2025 wordt bij de raadsvergadering van de begroting 2025 behandeld.

2.4 Programma 4 Bestuur en ondersteuning

2.4.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen



Algemeen:

Het is goed om vast te stellen dat binnen Programma 4 'Bestuur en ondersteuning' de meeste acties zijn of worden opgepakt zoals gepland. Er zijn in de eerste helft van 2024 belangrijke vorderingen gemaakt met het grip krijgen op de -tijdige- uitvoering van de voorgenomen ambities.

Ruim 6% van de acties zijn reeds afgerond en 61% van de acties staat momenteel 'op groen' en bij de andere acties wordt gewerkt om ze op groen te krijgen.

De gespannen arbeidsmarkt zorgt ervoor dat nog niet alle functies zijn vervuld waardoor soms stagnatie optreed in de uitvoering, maar de basis komt steeds meer op orde zodat nieuwe ontwikkelingen en ambities beter kunnen worden opgepakt.

In toenemende mate wordt gebruik gemaakt van analyses van wat er in de omgeving gebeurt en wordt focus aangebracht in de communicatie met de diverse doelgroepen. Er is een vaste werkwijze vormgegeven om initiatiefnemers vooraf te informeren hoe zij hun participatieproces kunnen inrichten. In het kader van de Wet Open Overheid vraagt onze informatievoorziening om meer en meer transparantie. In het derde kwartaal wordt het Woo-portaal ingevuld met Woo-documenten. Op regionale samenwerking wordt stevig ingezet. Zowel bestuurlijk als ambtelijk.

Onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid GW 213A over afhandeling klantvragen loopt vertraging op in verband met capaciteitsproblemen.

2.4.2 Financiële afwijkingen

Lasten						
Thema	Taakveld	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijziging Turap 2024	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroting 2024 na wijziging Turap 2024
Dienstverlening	Beheer overige gebouwen en gronden	-1.003	-612	0	-145	-757
	Burgerzaken	-1.287	-1.223	-380	0	-1.603
Regionale samenwerking	Bestuur	-2.521	-2.602	-51	0	-2.653
Subtotaal lasten		-4.811	-4.437	-431	-145	-5.013
Baten						
Dienstverlening	Beheer overige gebouwen en gronden	662	291	-36	0	255
	Burgerzaken	471	500	220	0	720
Mutaties reserves programma 4	Mutaties reserves	372	0	0	0	0
Regionale samenwerking	Bestuur	53	58	0	0	58
Subtotaal baten		1.558	849	184	0	1.033
Totaal		-3.253	-3.588	-247	-145	-3.980

Lasten

Dienstverlening

Burgerzaken

Reisdocumentenpiek 2024-2029 (€ 141.965, nadelig, structureel)

Vanaf maart 2024 zal er voor een periode van vijf jaar een piek ontstaan in het aantal aanvragen van paspoorten en identiteitskaarten voor volwassenen. Dit komt door de wijziging van de Paspoortwet van 2014, waarbij de geldigheid van reisdocumenten werd verlengd van vijf naar tien jaar. Dit landelijke fenomeen wordt de reisdocumentenpiek genoemd. De wijziging van de Paspoortwet zorgde voor een reisdocumentendip tussen 2019 en 2024 en zal zorgen voor een piek tussen 2024 en 2029. Wegens de reisdocumentendip is het personeel ingezet op andere werkzaamheden dan reisdocumenten en zijn er, door nieuwe wetten en verplichtingen, nieuwe werkzaamheden bij Burgerzaken komen te liggen. Dit zorgt er nu voor dat er voor de reisdocumentenpiek een tekort aan personeel is. De komende 5 jaar zijn extra capaciteit, middelen en ruimere openingstijden nodig. Het college heeft besloten tijdelijk met 3 fte uit te breiden en de openingstijden te verruimen. De geraamde kosten voor deze uitbreiding en verruimde opening bedragen € 259.965 hier staan hogere netto leges opbrengsten in 2024 tegenover (na aftrek van aankoop reisdocumenten bij het Rijk) van € 102.000. Per saldo ontstaat hierdoor een tekort van € -141.965 die ten laste van het begroting saldo 2024 wordt gebracht. De verwachte opbrengst is € 220.000

Landelijke aanpak adreskwaliteit (€ 18.310, nadeel, structureel voor 3 maanden)

Vanwege de wettelijke eis om deel te nemen aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) wordt er een structurele uitbreiding van formatie van team Burgerzaken met 1,5 fte voor Adreskwaliteit en medewerkers Burgerzaken geraamd. Dit heeft tot gevolg dat de HLT bijdrage voor deze taak met € 73.241 structureel toeneemt. Voor het jaar 2024 wordt er een kwartaal opgenomen

Regionale samenwerking

Bestuur

Bijdrage Duin- en Bollenstreek Samenwerking (DBS) (€ 50.775, nadelig, structureel)

De vijf colleges (Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk en Teylingen) zijn een programma van projecten overeengekomen waarbij er een gezamenlijk en gedeeld belang is en waarbij onze strategische positie als Duin- en Bollenstreek (DBS) sterker is dan vanuit de individuele gemeente. Daarom brengen we op deze projecten de mensen en middelen bij elkaar. Het is effectiever en efficiënter om tot concrete resultaten te komen. De gemeenteraden zijn hierover geïnformeerd met een raadsinformatiebrief in april 2024. Voor de aansturing van de projecten, het verstevigen van de strategische positie en de lobby richting partners en andere overheden, en de organisatie van de ambtelijke en bestuurlijke afstemming, is een kernteam DBS ingericht. Dit team staat onder leiding van de programmadirecteur DBS. Voor de dekking van de programmadirecteur en de organisatiekosten draagt elke gemeente € 50.000 bij. In de kadernota 2025 is deze bijdrage aangevraagd voor de jaren vanaf 2025.

Voor het bevorderen van de samenwerking tussen de vijf gemeenten in de Duin- en Bollenstreek (Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk en Teylingen) is een subsidiebijdrage van € 50.000 bij de Provincie Zuid-Holland aangevraagd. Elke gemeente onvangt een gelijk deel hiervan (€ 10.000).

In 2024 wordt de samenwerking tussen de vijf gemeenten structureel vormgegeven. Daarvoor is eenmalig een extra financiële bijdrage nodig, o.a. voor de inrichting van een monitor op de voortgang van projecten en het opstellen van een gezamenlijke lobbystrategie). Deze kosten worden naar rato van het aantal inwoners over de gemeenten verdeeld. Voor Teylingen is dat € 7.775.

Baten

<u>Dienstverlening</u>

Beheer overige gebouwen en gronden

Lagere inkomsten verhuur BK parklaan 176a (35.676, structureel, nadeel)

Er is jaarlijks een foutief bedrag begroot. Daarbovenop is er ook voor 2024 de huur geïndexeerd met 9% wat in werkelijkheid 0,2% is.

Huur brandweerkazerne € 82.246,35 en € 500,00 Bijdrage kledingbank

2.5 Algemene dekkingsmiddelen

2.5.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen

2.5.2 Financiële afwijkingen

Lasten						
Thema	Taakveld	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijziging Turap 2024	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroting 2024 na wijziging Turap 2024
Algemene middelen	Belastingen overig	-429	-304	0	0	-304
	Overhead	-12.601	-14.572	-34	-153	-14.419
	Overige baten en lasten	-73	445	-75	-5	25
	Treasury	-358	-561	250	0	-311
	Vennootschapsbelasting	-49	0	0	0	0
Subtotaal lasten		-13.510	-14.992	141	-158	-15.009
Baten						
Algemene middelen	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	60.265	61.516	3.246	0	64.762
	Belastingen overig	270	100	0	0	100
	Mutaties reserves	148	148	0	0	148
	Overhead	110	91	0	0	91
	Overige baten en lasten	-7	-5	0	5	0
	OZB niet-woningen	2.764	3.021	0	0	3.021
	OZB woningen	5.844	6.773	0	0	6.773
	Parkeerbelasting	16	12	0	0	12
	Treasury	1.694	1.320	50	0	1.370
Subtotaal baten		71.104	72.976	3.296	5	76.277
Totaal		57.596	57.985	3.437	-153	61.269

Lasten

Algemene middelen

Overhead

Hogere advertentiekosten gemeenteberichten

De Gemeenteberichten is een van de offlinekanalen die we als gemeente hebben om inwoners te:

- informeren over gemeentelijke activiteiten, zodat ze weten wat er speelt.
- informeren over (wijzigingen of nieuwe) dienstverlening.
- betrekken bij ontwikkelingen en plannen

- infomeren over agenda en besluiten (alleen Hillegom) van de gemeenteraad.
- Informeren over officiële bekendmakingen (wettelijke taak).

De Gemeenteberichten wordt gepubliceerd in de lokale huis-aan-huis-bladen. Het contract daarvoor wordt aanbesteed. Uit de van de Gemeenteberichten in 2023 kwam naar voren dat de paginaprijs met 309% is gestegen. Dit betekent dat de drie gemeenten voor fors hogere kosten komen te staan als we de huidige vorm en het huidige volume aanhouden.

Overige baten en lasten
Vervallen negatieve storing in VZ dub. debiteuren

Treasury

Aanpassing prognose rente

Treasury
Aanpassing prognose rente

Baten

Algemene middelen
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Taakmutatie Septembercirculaire 2023 Begeleide participatie(€36.510)
De omvang de integratie-uitkering Participatie wijzigt door wijziging van de maatstaven.

Verwerking septembercirculaire 2023, december circulaire 2023 en meicirculaire 2024 (€3.209.770)
Verwerking circulaires

Treasury (€50.000. voordeel structureel
Hogere dividenduitkering BNG.

3. Toelichting afwijking op geplande activiteiten

Deze rapportage is een afwijkingen rapportage. Om deze reden ziet u in dit hoofdstuk alleen de oranje of rode activiteiten staan met een toelichting daarop. De groene activiteiten ziet u terug in hoofdstuk 2 bij de algemene toelichting op een programma.

Programma 1 Samenleven

3.1.2 Talentontwikkeling

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Iedereen kan lezen, schrijven, rekenen, met geld en computers omgaan.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B2	Wij organiseren een maatschappelijk debat dat moet leiden tot een verbindend uitvoeringsprogramma, waarbij het culturele veld en de maatschappelijke partners worden betrokken.	Er zijn nog geen concrete stappen gezet, maar er wordt onderzocht hoe wij dit debat gaan organiseren.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Iedereen, jong en oud, krijgt kansen en wordt gestimuleerd tot een zinvolle vrijetijdsbesteding.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
C4	Uitzetten van een kunstroute (Teylingen-breed).	Het realisatieproces ligt vooralsnog stil. Er wordt in de komende tijd weer onderzocht hoe de kunstroute tot stand kan komen.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Er zijn in de buurten voldoende gelegenheden om elkaar te ontmoeten, te bewegen en voor cultuurparticipatie: kleinschalig, laagdrempelig, toegankelijk en betaalbaar.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
E2	Tijdens de Actieweek voor Cultuur in oktober wordt een impuls gegeven op welke wijze kunstvouchers worden ingezet. De uitvoering hiervan is in 2024.	Het realisatieproces ligt vooralsnog stil. Er wordt in de komende tijd weer onderzocht of het inzetten van vouchers mogelijk is.	

Programma 2 Leefomgeving

Binnen programma 2 'Leefomgeving' zijn de meeste activiteiten die gepland stonden voor 2024 op dit moment in uitvoering.

Veiligheid heeft onze continue aandacht. In 2023 heeft u het integraal Veiligheidsbeleid 2024-2027 vastgesteld. Het college is aan de slag gegaan met de uitwerking en heeft in maart het Veiligheidsjaarplan 2024 vastgesteld.

Ook is gestart met het zichtbaarder maken van de veiligheidsaanpak in het kader van het handhavingsprogramma.

Vanwege de grote vraag op de woningmarkt sturen we actief op het versneld toevoegen van woningen in met name het betaalbare segment. Een onderzoek naar de mogelijkheden voor het versnellen van de herontwikkeling van leegstaande panden van derden is inmiddels uitgevoerd. We hebben aandacht voor de huisvesting van verschillende doelgroepen zoals ouderen, starters en gezinnen. En we zetten in op zowel verduurzaming van de bestaande woningvoorraad als duurzame nieuwbouw.

Op 1 januari is de nieuwe Omgevingswet ingegaan. De ontwerp omgevingsvisie is in het tweede kwartaal 2024 ter inzage gegaan. We streven ernaar de omgevingsvisie in november 2024 ter vaststelling aan de raad voor te leggen. Onze werkorganisatie HLTsamen houdt in het lopende Organisatieontwikkeltraject rekening met de nieuwe manier van werken die de Omgevingswet van ons vraagt.

3.2.1 Veiligheid

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Veilig Teylingen door samenwerking en handhaving.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B2	In 2023 wordt de APV geactualiseerd. In 2024 actualiseren we de Algemeen Plaatselijke Verordening alleen juridisch/technisch, indien noodzakelijk.	Er wordt periodiek geïnventariseerd of aanpassingen van de APV noodzakelijk zijn.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Het signaleren, voorkomen en aanpakken van (georganiseerde) ondermijnende criminaliteit.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
C1	Signaleren: - Het uitvoeren van preventief toezicht en integrale controles. - Het blijvend investeren in bewustwording, intern en extern, door middel van trainingen en publiekscampagnes. - Het in samenwerking met het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum actualiseren van ons Ondermijningsbeeld om goed zicht te hebben op de problematiek.	- In de eerste twee kwartalen van dit jaar zijn in Teylingen 2 integrale controles uitgevoerd. - Om onze inwoners en ondernemers te attenderen op mogelijke verdachte situaties en hen te stimuleren eventuele signalen te melden, hebben we in het eerste kwartaal van dit jaar een publiekscampagne rond het thema 'drugscriminaliteit' uitgerold. Om het bewustzijn rond het thema Ondermijning bij zowel medewerkers als bestuurders te vergroten, hebben we een e-learning geïntroduceerd. Deze wordt (ook) standaard aangeboden aan nieuwe	

		medewerkers. Voor u als raad is deze e-learning ook beschikbaar. Tevens plaatsen we met grote regelmaat berichten en polls op intranet om het thema Ondermijning structureel onder de aandacht te brengen. Dit geldt ook voor de Straatsignaal app, waarmee medewerkers en bestuurders op een laagdrempelige manier mogelijke signalen van ondermijnende criminaliteit kunnen melden. - Deze activiteit is vanwege een verschuiving binnen de eerder gestelde prioriteiten nog niet opgepakt. Het RIEC heeft echter wel in de afgelopen maanden het dashboard op basis waarvan het Ondermijningsbeeld opgesteld verder doorontwikkeld en aangevuld met nieuwe cijfers waardoor we als gemeente wel zicht hebben op de actuele situatie binnen onze gemeente. Dit zicht wordt uiteraard ook verkregen door de samenwerking met de politie.	
C3	Aanpakken: - Het lokaal oppakken van signalen en het uitlopen van casuïstiek. - Het waar nodig opwerken van signalen tot een (regionale) RIEC-casus. - Wanneer voorzien is in de benodigde randvoorwaarden: het geven van uitvoering 23van het samen met partners opgestelde plan van aanpak drugscriminaliteit (inclusief de verbreding van casuïstiek).	- Signalen zijn opgepakt en uitgewerkt en lopende casuïstiek is gecontinueerd. - Momenteel lopen er in Teylingen geen casussen in RIEC verband. Na de zomer gaat 1 casus in RIEC verband opgestart worden. - De benodigde middelen voor de uitvoering van het plan van het aanpak zijn opgenomen in de Kadernota 2025. Afhankelijk van de besluitvorming hierover en de besluitvorming in Hillegom en Lisse op dit onderdeel, kan met ingang van volgend jaar hier een start mee worden gemaakt.	

3.2.4 Omgevingsvisie en Omgevingsplan

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Via de instrumenten van de Omgevingswet werken we aan een veiligere en gezondere fysieke leefomgeving, waarbij duurzaamheid voorop staat.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A1	We willen de ontwerp Omgevingsvisie in het tweede kwartaal van 2024 voor vaststelling aanbieden aan de gemeenteraad.	De ontwerp Omgevingsvisie is in het tweede kwartaal 2024 ter inzage gelegd. Streven is de Omgevingsvisie in de raad van november 2024 ter	

		vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad. DIt is inclusief de beantwoording van de ontvangen zienswijzen.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?
Doel: Optimale dienstverlening.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B1	Kaders ontwikkelen hoe we (overheids)participatie onder de Omgevingswet gaan vormgeven (zie programma 4 Participatie).	Het beleidskader Participatie is vastgesteld door het college. Leidraad (hulpmiddel om de omvang van een participatietraject te bepalen en welke stappen je moet doorlopen) voor intern en extern is klaar en staat op het HLTplein en website waar ook allerlei andere tools zijn te vinden. De oplevering van de digitale leidraad verwachten we in Q3 klaar te hebben voor intern en extern. Verder halen we bij vakafdelingen op waar nog hulp of advies nodig is bij participatie en de Omgevingswet. Tot eind 2025 zijn wij bezig met het borgen van participatiebeleid in de HLT organisatie.	
B2	Uitvoeren van het strategisch communicatieplan om inwoners en initiatiefnemers mee te nemen in de nieuwe manier van werken.	We zijn bezig met het communicatie/participatieplan en hoe we onze webpagina's Omgevingsvisies, Omgevingswet en participatie, kunnen uitbreiden met meer informatie over hoe het proces werkt van omgevingsvisie naar omgevingsplan, op welke onderwerpen mensen nog mee kunnen denk of al hebben gedaan. We nemen inwoners mee via de website, nieuwsberichten in krant , infograpic, filmpje etc.	
B3	Het vertalen van de juridische regels uit het omgevingsplan naar digitaal toegankelijke regels voor de burgers gebeurt aan de hand van toepasbare regels.	De toepasbare regels stellen wij op bij de nieuwe juridische regels van het omgevingsplan.	

3.2.5 Transitie Omgevingswet

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?
Doel: Regisseren en borgen van de onvoorziene nieuwe werkzaamheden die volgen na inwerkingtreding van de wet.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status

A2	Verantwoordelijkheden, beheer, integraliteit en kwaliteit van de hoofdprocessen Omgevingswet borgen in de (lijn)organisatie. De hoofdprocessen van de Omgevingswet zijn: • Verkennen en begeleiden initiatief • Behandelen melding / vergunning • Toezicht en Handhaving • Wijzigen Omgevingsplan, incl. toepasbare regels • Wijzigen beleidsproces omgevingsvisie	Het procesmatig werken is opgenomen in het concernplan en het procesmatig werken is als ontwikkellijn geborgd bij team I&A. Het werken volgens de voorgeschreven processen in het kader van de Omgevingswet is voor de betrokken teams nog niet geïmplementeerd.	
A3	Integraliteit van het beleid voor de fysieke leefomgeving borgen. We stellen een eenduidige werkwijze op, hoe om te gaan met nieuwe initiatieven en beleidsontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.	Hiervoor is in het organisatieontwikkeltraject een werkwijze ontwikkelt, welke nog geïmplementeerd moet worden.	

3.2.7 Openbare ruimte en duurzaamheid

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Samen zorgen voor een schone, gezonde, veilige en toekomstbestendige woon- en leefomgeving voor alle gebruikers.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A1	We gaan verder met het integreren van alle opgaven in het actualiseren en uitvoeren van beleid, projecten, beheer en uitvoeringsprogramma's.	beheerplannen zijn op dit moment nog niet up to date. extra inzet is nodig om hier aandacht aan te besteden.	
A2	In 2023 gaan we verder met het optimaliseren van assetmanagement (kapitaalgoederen) als basisprincipe voor beheer en onderhoud van kapitaalgoederen. Dit houdt in: • Optimaliseren en harmoniseren van de data van onze kapitaalgoederen. • Opleidingen assetmanagement. • Optimaliseren en harmoniseren van de werk- en beleidsprocessen.	Assetmanagement is een gedachtegoed wat veel verschillende aspecten meedraagt. In 2024 gaan we door met ontwikkelen. Mede door het opstellen van een beheerambitie danwel werkwijze voor beheer van kapitaalgoederen. Dit punt blijft aandacht vragen: proces, doel en ambititie, doorkijk en cultuur. Daarnaast lopen we in 2024 ook activiteiten uit om data op orde te maken.	
A3	We voeren het beleid uit, neergelegd in de "Visie en beleid speelplaatsen gemeente Teylingen'. We kijken of	We voeren het beleid uit waarbij nadruk op veiligheid van buitenruimte ligt. Wel worden de	

	het speelplan geactualiseerd moet worden.	vervangingsprojecten uitgesteld door capaciteitsgebrek in de organisatie. Dit gebeurt alleen als de veiligheid niet in het gedrang raakt.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Versterken van de biodiversiteit.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B1	In 2023 is een deel van het huidige (uitvoerings)programma vastgesteld door de raad, dit deel bevat geen uitvoeringsmaatregelen. De nulmeting en gebiedsscan voor Leefgebied Dorp wordt afgerond in 2023 Daarna volgen adviezen en uitvoeringsmaatregelen voor het versterken van biodiversiteit.	Begin 2024 is de raad geïnformeerd over de stand van zaken rondom uitvoeringsprogramma Biodiversiteit. De nulmeting zal in de zomer 2024 opgeleverd worden. Gezien de beperkte capaciteit zal er naar verwachting pas eind 2024 nadere uitwerking gegeven kunnen worden aan maatregelen.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Teylingen is circulair.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
C3	We onderzoeken in 2024 de mogelijkheden om met ondernemers afspraken te maken over een "Afvalbeleid voor ondernemers". Specifiek voor de ondernemers in het winkelgebied.	We werken met bedrijfscontactfunctionarissen, grondstoffencoaches en Boa's om hier uitwerking aan te geven. Door capaciteitstekort begin van het jaar is hier nog geen uitwerking aan gegeven.	
C6	We borgen het nieuwe grondstoffenbeleid (VANG = Van Afval Naar Grondstof); waar nodig passen we het aan. Hierbij hebben wij aandacht voor de nieuwe VANG-doelstellingen die door de landelijke overheid worden opgesteld.	In Teylingen loopt een evaluatie afval. De VANGdoelstellingen zijn hierin meegenomen. Nieuw beleid zal naar 2025 vastgesteld moeten worden. Gezien beperkte capaciteit eerder dit jaar en gezien de diverse ontwikkelingen op de markt rondom afval kost een nieuw beleid en uitvoering meer tijd dan verwacht. Voorstel naar de Raad volgt eind 2024	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Het stimuleren van een circulaire economie.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
F1	Na een eerste verkenning voor Circulair Teylingen in 2022 werken we nu een uitvoeringsprogramma uit waarbij we in ons beleid aansluiten bij landelijke doelstellingen, de concept-omgevingsvisie en het collegewerkprogramma 2022-2026. In de acties sluiten we vervolgens aan bij lopende projecten en beleidsplannen.	We werken aan een programma dat focusseert op circulariteit door MVOI en toepassing in de gebouwde omgeving. We scherpen circulariteit aan in beleidsplannen en steunen toepassing in lopende projecten en initiatieven.	
F2	Stand van zaken: In het actieplan combineren we beleid en uitvoering. In het eerste kwartaal van 2023 zijn er gezamenlijke sessies geweest met ambtenaren van diverse beleidsvelden, ondernemers en externe partners van de gemeente Teylingen, evenals een aantal een-op-een gesprekken. Deze zijn verwerkt tot een eerste concept, met doelstellingen en acties.	We hebben een concept actieplan waarin alle kansen zijn geïnventariseerd. De prioriteiten net meeste impact nemen we op in een actieplan dat medio 2025 wordt voorgelegd.	

Programma 3 Bedrijvigheid

Binnen programma 3 'Bedrijvigheid' zijn de meeste activiteiten die voor 2024 gepland stonden in uitvoering.

We werken hard aan het uitvoeringsprogramma van de centrumvisie voor de drie kernen Sassenheim, Voorhout en Warmond. In mei zijn de plannen gepresenteerd aan inwoners en ondernemers. In september vervolgen we de uitwerking samen met een kopgroep, samengesteld uit verschillende belanghebbenden, per kern.

We gaan door met de uitvoering van de vastgestelde strategie voor de ontwikkeling van de Ruïne van Teylingen met de Westerbeekschuur. De haalbaarheidsstudie wordt in juli afgerond.

De Economic Board Duin en Bollenstreek is met ingang van 1 januari van start gegaan met het opstellen van een uitvoeringsprogramma. De Greenport wordt ondersteund bij de verkenning naar de mogelijkheden van een fusie met de Economic Board.

Zodra de bedrijventerreinenstrategie Bollenstreek en de bedrijventerreinenstrategie Holland Rijnland zijn vastgesteld, gaan we aan de slag met een lokaal uitvoeringsprogramma.

3.3.1 Lokale economie

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Bevorderen van toerisme in alle maanden van het jaar.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A4	Voor ambities en projecten op het gebied van recreatie en promotie werken we samen met de werkgroep 'Kansen voor Warmond'.	Er worden gesprekken gevoerd over mogelijke projecten en prioriteitstelling.	

3.3.2 Regionale economie

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Versterken economische positie van de Duin- en Bollenstreek.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A7	In de Duin- en Bollenstreek verkennen we of en hoe de verschillende kernen elkaar kunnen versterken, en maken daarover - waar mogelijk - uitvoeringsafspraken. We verbinden onze kennisintensieve sectoren.	Het verbinden van kennisintensieve sectoren is belegd bij de Economic Board. Er is geen prioriteit gegeven aan het verkennen van hoe de verschillende kernen elkaar kunnen versterken.	

Programma 4 Bestuur en ondersteuning

3.4.1 Dienstverlenende overheid

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: We leveren service op maat:

- Toegankelijk: één-loket, omni-channel, dienstverlening en serviceformules
- Begrijpelijk: Onze informatie en communicatie is voor iedereen te interpreteren
- Snel: Digitaal waar dat kan, persoonlijk waar dat nog nodig is

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A3	We verbeteren de begrijpelijkheid van taal/tekst door de kwaliteit ervan te meten en medewerkers te trainen op het gebruik van begrijpelijke taal conform het door drie gemeenten ondertekende Taalpact en toolkit beschikbaar te maken.	De afgelopen jaren zijn meerdere initiatieven genomen om begrijpelijk schrijven actief onder de aandacht te brengen en het belang ervan voorop te stellen. We merken dat dit onderwerp extra inzet nodig heeft onder bestaande en nieuwe collega's en we nieuwe afspraken moeten maken in de HLT-organisatie om deze kwaliteitseis beter te borgen. We verwachten in het najaar 2024 een opdracht te kunnen schrijven om op dit onderwerp verdere ontwikkelstappen te maken.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: In lijn met de wetgeving optimaliseren we de digitale bereikbaarheid en toegankelijkheid door informatie actueel en openbaar toegankelijk te maken binnen de kaders van de Wet open overheid (Woo) en werkprocessen te moderniseren en digitaliseren in lijn met de eisen van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv).

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B2	We richten e-diensten in voor producten en diensten die onder de Wmebv vallen.	De ingang van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) is verplaatst naar 1 januari. De voorbereidingen en inventarisatie voor deze wet zullen worden getroffen in 2024.	

Effectindicatoren (incl. bron)	***Laatste meting***	***Begroting 2024***	***Streefwaarde 2027***
Tevredenheid inwoners over publieke dienstverlening via alle kanalen (www.waarstaatjegemeente.nl)	6.86 (2023)	7.0	7.5
Tevredenheid ondernemers over publieke	6.5 (2023)	6.7	7.2

dienstverlening via alle kanalen (www.waarstaatjegemeente.nl)			
Tevredenheid inwoners over communicatie en voorlichting (www.waarstaatjegemeente.nl)	6.64 (2020)	7.0	7.5

Hoe gaan we dat meten?

Prestatie indicatoren (incl. bron)	***Laatste meting***	***Begroting 2024***	***Streefwaarde 2027***
Balie burgerzaken: • Wachttijd balie minder dan 5 minuten • Klanten zonder afspraak geholpen • Selfservice producten binnen 7 werkdagen geleverd • Selfservice producten binnen 10 minuten afgehandeld **Telefonie:** • Oproepen op het centrale nummer wordt opgenomen • Terugbelnotities worden adequaat afgehandeld • Percentage oproepen dat via het centrale nummer direct wordt afgehandeld **Post/mail:** • Vragen via contactformulier beantwoord binnen 6 weken. **Website:** • Live chats worden direct beantwoord		 90% Max 5% Min 90% Min 90% Min 90% Min 70% < 2 werkd Min 50% Min 90% Min 90%	 90% Max 5% Min 90% Min 90% Min 90% Min 70% <2 werkd Min 50% Min 90% Min 90%
Voldoen aan norm digitale toegankelijkheid		Status B	Status B
Gaan voldoen aan de opdracht en kaders van de Wet Open Overheid: alle categorieën informatie van de gemeente actueel, openbaar en toegankelijk kunnen ontsluiten.	wordt nog uitgevoerd		

3.4.2 Samenwerkende overheid

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Versterken van de grip op verbonden partijen en beheersing van de uitgaven aan verbonden partijen.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A1	Aanpassing van de verschillende gemeenschappelijke regelingen aan de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen.	Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Het doel daarvan is om de democratische legitimatie en de kaderstellende en controlerende rol van de raad met betrekking tot gemeenschappelijke regelingen te versterken. De	

		gemeenschappelijke regeling HLTsamen is gewijzigd en vastgesteld.	
A2	In samenwerking met raden en partners in gemeenschappelijke regelingen (per regeling) de afweging maken of de instelling van een intergemeentelijke raadscommissie al dan niet wenselijk is.	Dit wordt meegenomen in de opdracht Verbonden Partijen die in juli 2024 van start gaat.	
A3	Vereenvoudiging en actualiseren van de Nota Verbonden Partijen.	Dit wordt meegenomen in de opdracht Verbonden Partijen die in juli 2024 van start gaat.	
A4	In samenspraak tussen college en raad per verbonden partij afwegingskader herdefiniëren en actualiseren.	Dit wordt meegenomen in de opdracht Verbonden Partijen die in juli 2024 van start gaat.	
A5	Verdere professionalisering van het accounthouderschap op verbonden partijen.	Dit wordt meegenomen in de opdracht Verbonden Partijen die in juli 2024 van start gaat.	

3.4.3 Rechtmatige overheid

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: De informatie(bronnen) voldoet aan de wet- en regelgeving.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A2	De kwaliteit van de BRP verbeteren door o.a. door meer focus op adreskwaliteit en het houden van huisbezoeken.	Vanaf 15 mei 2023 zijn gemeenten verplicht om deel te nemen aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Tot op heden kunnen we niet voldoen aan de wettelijke verplichting. Dit is onder andere gebleken uit de verplichte zelfevaluatie. Dit wordt mogelijk veroorzaakt door krapte op de arbeidsmarkt en sociale problemen van inwoners De gemeente loopt inkomsten mis door de oplopende administratieve leegstand van woningen (uitkering gemeentefonds op basis van inwoneraantallen en OZB)	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Het college van burgemeester en wethouders beschikt over voldoende kwalitatieve en kwantitatieve informatie zodat de rechtmatigheidsverantwoording opgesteld en opgenomen kan worden in de jaarstukken.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B3	Samenhangend met rechtmatigheid: We bevorderen het risicobewust handelen en stellen de kadernota Risicomanagement vast.	Voor wat betreft het risicobewust handelen hebben we een risicospel ontwikkeld en de eerste sessies met de teams hebben plaatsgevonden. De kadernota risicomanagement wordt in 2025 opgesteld.	
B4	We voeren doelmatig- & doeltreffendheidsonderzoeken (213a Gemeentewet) uit.	Het doelmatigheidsonderzoek afhandelen klantvragen loopt vertraging op door een vacature bij control.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Het versterken van financiële sturing en beheersing.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
C1	Het doel van het programma versterken financiële sturing en beheersing wordt gerealiseerd doordat de financiële functie wordt versterkt.	Binnen het team financiën zijn veel personele wisselingen geweest. In het programma hebben we daarom prioriteit gegeven aan de actualisatie van de regeling budgetbeheer en aan de inrichting managementinformatie personele kosten.	
C2	Doorontwikkeling van de bestuurlijke P&C cyclus en producten. Dit wordt uitgevoerd in samenwerking tussen leden van de drie auditcommissies, portefeuillehouders financiën, de griffies en het ambtelijk apparaat. In 2024 staat de verbetering van programma 2 en 3 op de planning.	In 2024 is voor het schrijven van de begroting 2025 een nieuwe kapstok voorgesteld voor programma 2 en 3. Voor deze programma's worden de verplichte BBV indicatoren benut met cijfers inzake fixi meldingen. De teksten voor programma 1 zijn Smarter gemaakt. De koppeling met financiën en data loopt achter op schema.	

Effectindicatoren (incl. bron)	***Laatste meting***	***Begroting 2024***	***Streefwaarde 2027***
Doel 1			
We voldoen aan de ENSIA norm.	Volwassenheids-niveau 2	Volwassenheids-niveau 2,2	Volwassenheids-niveau 3
Doel 2			
We voldoen aan het ambitieniveau voor de AVG	Volwassenheids-niveau 2	Volwassenheids-niveau 2,2	Volwassenheids-niveau 3
Doel 3			

Het college krijgt een goedkeurende controleverklaring bij de rechtmatigheidsverantwoording.	Ja	Ja	Ja
Doel 4			
Het aantal gegronde bezwaren die zijn ingediend ten aanzien van de verkiezingsuitslag	0	0	0

Hoe gaan we dat meten?

Prestatie indicatoren (incl. bron)	***Laatste meting***	***Begroting 2024***	***Streefwaarde 2027***
Doel 1			
Nader te bepalen			
Doel 2			
Het college heeft de rechtmatigheids-afwijkingen opgenomen in de verantwoording in de jaarstukken 2024.		Ja	Ja
Aantal datalekmeldingen.	8	8	8
Aantal datalekmeldingen aan AP gemeld.	1	1	1
Doel 3			
Aantal programma's dat is verbeterd in de programmabegrotingen van de gemeenten	1	2	2
Doel 4			
Het percentage rollen dat ingevuld moet worden voor het goed kunnen organiseren van de verkiezingen		100%	100%

. Bijlagen

Bijlage 1: Financieel overzicht Tussenrapportage

In de programma's zijn de tabellen opgenomen van de financiële wijzigingen per thema.
De wijzigingen toegelicht worden bij het programma toegelicht, de overige wijzigingen, in bijlage 1.

In deze tabel zijn ook een aantal wijzigingen opgenomen met een bedrag hoger dan € 25.000 en die qua omschrijving veelvuldig terugkomen:
- Kostenstijging publieke heffingen, water, gas en elektriciteit;
- Actualisatie kapitaalslasten.

Kostenstijgingen publieke heffingen, water, gas en elektriciteit
De begroting is een aantal jaar niet bijgesteld op basis van verbruik en prijsontwikkelingen. De verwachting was dat de prijsontwikkeling een tijdelijk effect zou zijn als gevolg van de oorlog tussen Oekraïne en Rusland, dit is helaas niet het geval. Inmiddels ontstaan er op diverse onderdelen in de programmabegroting overschrijdingen (zie ook de Programmarekening 2023) die materieel van aard zijn. In deze Tussenrapportage 2024 nemen we deze kostenstijging mee. In totaal gaat het om een bedrag van bijna € 1.070.000.

Actualisatie kapitaalslasten
Op basis van de daadwerkelijke gerealiseerde investeringen bij de Programmarekening 2023 zijn de kapitaalslasten voor 2024 herberekend en is het voordeel van € 869.000 verwerkt in deze tussenrapportage.

Omschrijving	Overige Wijzigingen
1. Samenleven	-136.022
1. Vitaliteit	160.924
Sportaccommodaties	160.924
Indexatiecorrectie Beheer-exploitatievergoeding Stiwa 2024	5.654
Actualisatie afschrijvingen op basis van investeringen activastaat 2023	284.236
Bijstellen verzekeringskosten 2024	-12.490
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	-22.577
Bijstellen en indexeren water verbruik 2024	-235
Hogere lasten vervangen CV jacoba van beierenwerg 118a	-5.000
Hogere lasten beheer sportvelden (€ 25.000, structureel, nadeel)	-25.000
Bijstellen gas verbruik 2024	-29.918
Bijstellen elektra verbruik 2024	-33.746
2. Talentontwikkeling	-64.380
Cultureel erfgoed	-1.376

Actualisatie afschrijvingen op basis van investeringen activastaat 2023	-775
Bijstellen en indexeren water verbruik 2024	-56
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	18
Bijstellen verzekeringskosten 2024	-563
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-40.738
Bijstellen en indexeren water verbruik 2024	-233
Bijstellen elektra verbruik 2024	-19.263
Verlaging cultuureducatie ivm onderschrijding	10.000
Bijstellen gas verbruik 2024	-22.205
Bijstellen netbeheer 2024	-1.851
Bijstellen verzekeringskosten 2024	-5.571
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	-1.615
Media	-3.556
Indexering subsidie omroep BO	-2.547
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	-320
Bijstellen verzekeringskosten 2024	-689
Musea	-1.149
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	-701
Bijstellen en indexeren water verbruik 2024	139
Bijstellen verzekeringskosten 2024	-587
Onderwijshuisvesting	3.866
Lagere lasten VVE bijdrage cluster (€ 8.305, structureel, voordeel)	8.305
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	-43.714
Bijstellen elektra verbruik 2024	7.630
Actualisatie afschrijvingen op basis van investeringen activastaat 2023	26.957
Hogere lasten Leerlingprognose huisvesting basisonderwijs	-600
Bijstellen verzekeringskosten 2024	705
Hogere inkomsten verhuur kinderopvang Rembrandtlaan 14	83
Hogere inkomsten verhuur kinderopvang Willibrorduslaan 71	4.500
Openbaar basisonderwijs	-20.000
Hogere uitgaven bewegingsonderwijs	-20.000
Samenkracht en burgerparticipatie	-1.427
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	-898
Bijstellen verzekeringskosten 2024	-529
3. Zorg voor elkaar	9.005

Samenkracht en burgerparticipatie	9.005
Bijstellen en indexeren water verbruik 2024	-42
Bijstellen elektra verbruik 2024	4.000
Bijstellen netbeheer 2024	2.500
Bijstellen gas verbruik 2024	3.000
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	-453
4. Werk en inkomen	21.376
Inkomensregelingen	21.376
ISD Begrotingswijziging 2024-I (€ 801.771, nadelig, incidenteel)	1.376
Verlaging bijdrage subsidie st welzijn Teylingen	20.000
5. Opvoeden en opgroeien	-186.283
Gesloten plaatsing	129
Definitieve Jaarrekening SOz 2023	129
Gezinsgericht	-32.948
Definitieve Jaarrekening SOz 2023	-17.295
Herziene begroting 2024 SOz	-15.653
Jeugdbescherming	-1.178
Definitieve Jaarrekening SOz 2023	-1.178
Jeugdhulp begeleiding	605
ISD Begrotingswijziging 2024	605
Jeugdhulp behandeling	-30.275
Definitieve Jaarrekening SOz 2023	-5.822
Herziene begroting 2024 SOz	-24.453
Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-5.891
Definitieve Jaarrekening SOz 2023	-661
Herziene begroting 2024 SOz	-5.230
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-3.267
Procesregisseur complexe gezinnen Teylingen	-9.500
Definitieve Jaarrekening SOz 2023	6.233
Jeugdhulp dagbesteding	-21.336
Jeugdhulpvervoer indexatie 2024	-4.045
ISD Begrotingswijziging 2024-	-17.291
Jeugdhulp met verblijf overig	5.534
Definitieve Jaarrekening SOz 2023	5.534
Jeugdhulp zonder verblijf overig	-7.844

Definitieve Jaarrekening SOz 2023	-7.844
Jeugdreclassering	536
Definitieve Jaarrekening SOz 2023	-166
Herziene begroting 2024 SOz	702
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-28.808
Leerlingenvervoer indexatie 2024	-22.478
Actualisatie Eigen vervoer leerlingen	2.500
Actualisatie Openbaar vervoer leerlingen	-9.500
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	51
Bijstellen verzekeringskosten 2024	619
Pleegzorg	-32.357
Definitieve Jaarrekening SOz 2023	-11.595
Herziene begroting 2024 SOz	-20.762
Samenkracht en burgerparticipatie	-6.785
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	377
Bijstellen verzekeringskosten 2024	436
Afboeking budget (100, structureel, voordeel)	100
Bijstellen gas verbruik 2024	-7.698
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-22.398
Bijstellen elektra verbruik 2024	-9
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	1.167
Bijstellen gas verbruik 2024	-314
Bijstellen en indexeren water verbruik 2024	348
Bestendiging Zorg- en veiligheidstafels (€ 23.590, nadelig, structureel)	-23.590
6. Thuiswonen	13.031
Beschermd wonen WMO	8.103
ISD Begrotingswijziging 2024	8.103
Maatschappelijke- en vrouwenopvang WMO	4.928
ISD Begrotingswijziging 2024	4.928
7. Hulp bij meedoen	-89.695
Dagbesteding WMO	-5.222
ISD Begrotingswijziging 2024	-5.222
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-23.666
ISD Begrotingswijziging 2024	-23.666
Overige maatwerkarrangementen WMO	-28.489

ISD Begrotingswijziging 2024-I (€ 801.771, nadelig, incidenteel)	-28.489
Samenkracht en burgerparticipatie	-9.580
Bijstellen elektra verbruik 2024	-3.018
Bijstellen gas verbruik 2024	-6.429
Bijstellen netbeheer 2024	-62
Bijstellen en indexeren water verbruik 2024	-71
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-22.738
Aanvullend budget nodig voor 4,5 FTE domein MO. Eerdere berekening was niet voldoende voor dekking	-22.738
2. Leefomgeving	-49.712
Openbare orde en veiligheid	2.343
Crisisbeheersing en brandweer	3.290
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	-186
Hogere inkomsten verhuur brandweerkazerne van de woudestraat 1b (€ 3.896, structureel, voordeel)	3.896
Bijstellen verzekeringskosten 2024	-420
Openbare orde en veiligheid	-947
Actualisatie afschrijvingen op basis van investeringen activastaat 2023	-947
Openbare ruimte en duurzaamheid	-50.398
Afval	-6.452
Actualisatie afschrijvingen op basis van investeringen activastaat 2023	-6.452
Milieubeheer	531
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	59
Bijstellen en indexeren water verbruik 2024	80
Bijstellen verzekeringskosten 2024	392
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	14.140
Bijstellen en indexeren water verbruik 2024	-2.784
Actualisatie afschrijvingen op basis van investeringen activastaat 2023	29.725
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	375
Bijstellen elektra verbruik 2024	-225
Hogere lasten onderhoudscontracten AED koudenhoorn (€ 200, structureel, nadeel)	-200
Water-openbaar groen (aframen budget	1.919
Bijstellen verzekeringskosten 2024	-720
Vaststelling Plan Water Keten Adaptatie 2024 - 2028 (€ 13.950, nadelig, sturctureel)	-13.950
Riolering	-58.617
Bijstellen elektra verbruik 2024	-60.083
Actualisatie afschrijvingen op basis van investeringen activastaat 2023	1.466

Verkeer en vervoer	-904
Parkeren	-11.494
Bijstellen elektra verbruik 2024	-23.177
Bijstellen verzekeringskosten 2024	-873
Bijstellen en indexeren water verbruik 2024	450
Bijstellen netbeheer 2024	-2.712
Actualisatie afschrijvingen op basis van investeringen activastaat 2023	-1.364
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	22.127
Hogere uitgaven Onderhoudscontracten Stationsplein 1 (€ 5.945, structureel, nadeel)	-5.945
Recreatieve havens	500
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	500
Verkeer en vervoer	10.090
Bijstellen elektra verbruik 2024	-397.018
Verkeersmaatregelen (indexering)	-7.802
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	-44.154
Actualisatie afschrijvingen op basis van investeringen activastaat 2023	537.148
Bijstellen netbeheer 2024	-75.657
Bijstellen en indexeren water verbruik 2024	-736
Bijstellen verzekeringskosten 2024	-1.691
Wonen	-753
Wonen en bouwen	-753
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	-198
Bijstellen verzekeringskosten 2024	-555
3. Bedrijvigheid	-17.963
Lokale economie	12.269
Economische promotie	12.269
Bijstellen elektra verbruik 2024	-853
Hogere inkomsten toeristische activiteiten (€ 13.646, incidenteel, voordeel)	13.646
Bijstellen en indexeren water verbruik 2024	-524
Regionale economie	-30.232
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-19.232
Bijstellen en indexeren water verbruik 2024	102
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	87
Bijstellen elektra verbruik 2024	-19.489
Bijstellen verzekeringskosten 2024	68

Economische ontwikkelingen	-11.000
Bijdrage Stichting Greenport Duin- en Bollenstreek (€ 6.000, nadelig, structureel)	-6.000
Bijdrage Governance Economic Board Duin- en Bollenstreek (€ 5.000, nadelig, structureel}	-5.000
4. Bestuur en ondersteuning	-144.540
Dienstverlening	-144.540
Beheer overige gebouwen en gronden	-144.540
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	-44.898
Bijstellen en indexeren water verbruik 2024	101
Bijstellen netbeheer 2024	-1.688
Bijstellen elektra verbruik 2024	-28.077
Bijstellen verzekeringskosten 2024	-8.945
Bijstellen gas verbruik 2024	-61.033
Algemene dekkingsmiddelen	-152.369
Algemene middelen	-152.369
Overhead	-152.731
Bijstellen en indexeren water verbruik 2024	190
Bijstellen netbeheer 2024	-8.596
Bijstellen elektra verbruik 2024	-27.055
Bijstellen en indexeren publieke heffingen 2024	-815
Actualisatie afschrijvingen op basis van investeringen activastaat 2023	-1.029
Werkbudget voor participatie initiatieven	-10.000
Bijstelling bijdrage HLT samen - regulier o.b.v. GB HLT 2024	21.532
Verhoging budget salarissen en sociale lasten	-25.000
Bijstellen gas verbruik 2024	-81.042
Bijstellen verzekeringskosten 2024	-2.088
Reisdocumentenpiek 2024-2029 (€ 160.693, nadelig, structureel)	-18.828
Overige baten en lasten	362
Herverdeling budgetten Algemene dekkingsmiddelen 2024 en verder	362
Eindtotaal	-500.606

Bijlage 2: Investeringen

Omschrijving	Investeringen
Roodemolenweg 8-10 (S): GR/SP Onderlaag	-617.326
Vervanging onderlaag Roodemolen (€ 617.326,-, incidenteel)	-617.326
Conform raadsbesluit R4007 wordt de onderlaag van de velden bij de Roodemolen vervangen. Het gaat om een bedrag van € 617.326,- voor de onderlaag.	
Roodemolenweg 8-10 (S): GR/SP Toplaag	-479.131
Vervanging Top laag (€ 479.131, incidenteel)	-479.131
Conform raadsbesluit R4007 wordt de toplaag van de velden bij de Roodemolen vervangen. Het gaat om een bedrag van € 479.131,- voor de toplaag.	
Uitvoeringsprogramma biodiversiteit 2024	240.000
Correctie toegekende investering Biodiversiteit 2024	240.000
Investering is onterecht vrijgekomen en toegekend in 2024, Het gevraagde investeringbedrag dient eerst te worden goedgekeurd door de gemeenteraad.	
Vervangen bruggen 2024: SA 2.03, VO28, WA26B	68.796
Administratieve wijziging investering WA ST 22 (€ 20.874, incidenteel, neutraal)	20.874
Lagere uitgaven vervangen bruggen 2024 (€ 47.922, incidenteel, voordeel)	47.922
Door actualisatie van het beheerplan t.b.v. civiele kunstwerken hebben er wijzigingen plaatsgevonden. De bedragen zijn geïndexeerd en brug WA30 is komen te vervallen in het vervangingsoverzicht t.b.v. 2024. NAVRAAG RENÉ, staat mij bij dat de brug al in 2022/2023 is vervangen.	
Vervangen bruggen 2024: WA ST 22	-20.874
Administratieve wijziging investering WA ST 22 (€ 20.874, incidenteel, neutraal)	-20.874
Walbeschoeiing 2024	-655.166
Vaststelling PWKA 2024 - 2028 (€ 655.166, nadelig, incidenteel)	-655.166
Op 1 februari 2024 is het PWKA 2024 - 2028 vastgesteld in de raad. De financiele wijzigingen zijn opgenomen in de tussenrapportage 2024 en de kadernota 2025 - 2028	
Zoutstrooier igloo S 2400 1100 ltr 2	-24.700
Opnieuw opvoeren krediet Zoutstrooier (€ 24.700, incidenteel)	-24.700
Het krediet van investering 72100207 is bij de slotwijziging 2023 afgeboekt om over te hevelen naar investering 72100210. De opboeking heeft niet plaats gevonden.	
Eindtotaal	-1.488.401

Bijlage 3: Rekenkameronderzoek

gemeente
TEYLINGEN

Overzicht voortgang in de afhandeling van de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie Teylingen uit de periode 2017 – 2023.

In opdracht van Control, d.d. juni 2023

Aanbeveling(en)	Reactie college	Stand van zaken 31 december 2023	Kan het van het Overzicht?
Rapport Rapportage over financiering beheer en onderhoud kapitaalgoederen d.d. juni 2023			

1. Breng de informatievoorziening op bestuurlijk niveau 2. Versterk de kaderstellende rol op het gebied van maatschappelijke doelen 3. Zorg voor een sluitende beleidscyclus door evaluatie en actualisatie	1. Deze aanbeveling wordt overgenomen. Het is goed om vanuit een integrale beheerambitie het gesprek met elkaar aan te gaan en op die manier strategische en kaderstellend afspraken te maken. Zodat daarop ook gerapporteerd kan worden. De gemeenteraad kan dan vanuit haar rol de uitvoering daarvan beter volgen en bijsturen waar nodig. 2. De aanbeveling om bij plannen nadrukkelijk het gesprek over de bijdrage aan maatschappelijk doelen te voeren wordt overgenomen. Waar het de vraag om alternatieven betreft moeten we voorzichtig zijn. Niet voor alle plannen is een gesprek over alternatieven zinvol en niet altijd kunnen maatschappelijke gevolgen in beeld worden gebracht. 3. Aanbeveling wordt overgenomen.	De aanbevelingen worden onderkent. Om voldoende goed aan de slag te gaan met de aanbevelingen is het noodzakelijk dat er een organisatieonderdeel is dat er uitvoering aan kan geven. In september 2023 is een nieuwe teammanager Beheer gestart om het team op orde te krijgen en uit te zoeken waar knelpunten liggen. Potentiële oplossingen voor knelpunten en de inbedding van de aanbevelingen zullen in 2024 worden teruggekoppeld aan het college.	NEE
DoeMee onderzoek ondersteuning gemeenteraad			
<u>Aanbeveling aan de raad:</u> Ga als raad in gesprek met de griffie over de volgende punten: 1. De behandeling van technische en schriftelijke vragen. De gewenste verhouding van de kaderstellende en controlerende rol ten opzichte van de volksvertegenwoordigende rol Zowel de behandeling van de technische vragen als de merkbare verschuiving van de balans naar de volksvertegenwoordigende rol heeft invloed op de ondersteuning van de griffie. Bespreek de mogelijke gevolgen, vooral gericht op	*Niet van toepassing, geen rol college.*	<u>1. De behandeling van technische en schriftelijke vragen</u> • Technische vragen: in het Presidium van december is een nieuwe werkwijze voorgelegd, die wordt na de zomer 2024 wordt geëvalueerd. Doel: efficiëntere verwerking griffie, vragen bundelen op een centrale plaats en bevordering gelijke informatiepositie. • Schriftelijke vragen: in het Presidium van april is de monitoring van de schriftelijke vragen aan de orde geweest. Monitoring verloopt via iBabs, alleen de vindbaarheid was voor sommige raadsleden lastig.	NEE

de invulling van het takenpakket van de raadsadviseurs.		Voor wie behoefte heeft, organiseert de griffie een training iBabs in juni 2024. Hiermee is opvolging gegeven aan deze aanbeveling. <u>2. De gewenste verhouding van de kaderstellende en controlerende rol ten opzichte van de volksvertegenwoordigende rol</u> • In juni 2024 doet de griffier een ronde langs de fractievoorzitters en gaat in gesprek over de herkenbaarheid van de aanbeveling en de behoefte m.b.t. ondersteuning van de griffie. Terugkoppeling in de werkgeverscommissie waarna de commissie met een advies kan komen (of verwerking in griffieplan).	
Eindrapport NVRR DoeMee-onderzoek De praktijk van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) bij de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen d.d. 21 september 2022			
1. Maak afspraken tussen raad en college over de uitgangspunten en uitvoering voor de Woo. Openbaarheid is immers een belangrijk uitgangspunt van onze democratie, het is een belangrijke taak van de gemeenteraad om dit te controleren en daarvoor de nodige kaders te stellen. 2. Maak afspraken over rapportage aan de raad en college van de beleidsuitvoering. 3. Zorg voor goede informatievoorziening aan de inwoners door duidelijk informatie op de website over mondeling indienen van een Woo verzoek en afhandeltermijnen. 4. Zorg voor goede motivering van besluiten op basis van	1. Wij volgen het standpunt dat openbaarheid een belangrijk uitgangspunt van onze democratie is; het is een belangrijke taak van de gemeenteraad om dit te controleren en daarvoor de nodige kaders te stellen. 2. Op grond van artikel 3.5 van de Woo is het verplicht dat het college jaarlijks in de begroting aandacht moet besteden aan beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo en in de jaarlijkse verantwoording verslag moet doen van de uitvoering van de Woo in relatie tot die beleidsvoornemens. 3. Met de inwerkingtreding van de Woo is de informatievoorziening op de website uitgebreid. Gelet op de	Wegens onderbezetting en het toenemend aantal Woo-verzoeken is de uitvoering van de aanbevelingen vertraagd. In Q1 2024 is de formatie voor de Woo-coördinator structureel uitgebreid. Ook wordt tijdelijk extra formatie ingehuurd. In Q2 2024 wordt de tekst op de gemeentelijke website aangepast (aanbeveling 3). In Q3 2024 zal de raad worden gevraagd de besluitvorming van Woo-verzoeken die gericht zijn aan de raad te mandateren aan het college.	NEE

wetgevingsgronden en bij het niet bestaan van documenten. 5. Geef de Woo-coördinator een stevige positie in de afhandeling van Woo verzoeken, zodat expertise en leereffecten geborgd worden.	digitalisering van overheden gaat de voorkeur uit naar het indienen van een verzoek via de digitale weg. De tekst is op basis van deze voorkeur opgesteld. Het college is van mening dat de mate van de informatievoorziening voldoende is. 4. Voorshands acht het college de gebruikte werkwijze adequaat, waarbij ervan uit gegaan mag worden dat bij omissies een en ander herstelbaar zal zijn in de te nemen beslissing op ingediend bezwaar. 5. De functionaris is, in tegenstelling tot het eerdere werkproces onder de Wob, tevens verantwoordelijk voor het besluitvormingsproces. Door de Woo-werkzaamheden op een centrale plek te beleggen, verwachten wij dat kennis en kwaliteit omtrent de Woo geborgd wordt.		
Onderzoek De doeltreffendheid van de participatieaanpak in de gemeente Teylingen (Berenschot) d.d. 15 juli 2021			
1. Faciliteer kennisdeling in de organisatie. 2. Word (nog) beter in het goed laten aansluiten van participatieprocessen op het vraagstuk. 3. Werk aan een doorleefde manier van denken over participatie in Teylingen.	Het college kan zich vinden in de conclusies en aanbevelingen uit het Rekenkamerrapport en zien hierin een bevestiging dat de organisatie goed op weg is. Er is de afgelopen jaren veel kennis en ervaring opgedaan met het betrekken van de samenleving bij het maken, uitvoeren en evalueren van beleid. Ook is er ervaring opgedaan met het ondersteunen van initiatieven. In 2021 is er een programma participatie ingevoerd met als doel de bestuurlijke ambities te vertalen naar een visie en concrete handvatten. Door de inzet van verschillende projecten wordt aan dit overkoepelende doel gewerkt. De opgedane kennis en ervaringen zijn hierin meegenomen in het toewerken	In navolging op de BOT sessie die in 2022 heeft plaatsgevonden is er gestart met een BOB proces in 2023 om te komen tot een beleidskader participatie. Het belang rondom het thema participatie heeft de gemeente hoog op de agenda staan. De gemeente Teylingen heeft op 1 februari 2024 een beleidskader participatie vastgesteld. Met het beleidskader participatie in de hand spreken raad, college, ambtelijke organisatie en belanghebbenden dezelfde taal en zijn er nu heldere richtlijnen voor participatie in Teylingen.	JA

	naar een participatiebeleid, participatie verordening en toolbox. In aansluiting op de reeds ingezette activiteiten vanuit het programma participatie zijn er aanvullende gesprekken gestart in opdracht van het college als reactie op de uitkomsten van het rapport. Deze hebben eind 2021 en begin 2022 plaatsgevonden.	Het onderzoek kan worden afgesloten. In het vastgestelde beleidskader participatie is opgenomen dat dit beleid na twee jaar zal worden geëvalueerd.	
Onderzoek Grip op GOM, d.d. 17 januari 2020			
1. Ontwikkel meer zicht op maatschappelijke effecten van het ISG-beleid, om daartoe de raad in staat te stellen lokale belangen af te wegen tegen regionale belangen. Wellicht vraagt dit om meer te investeren in 'beleidsintelligentie en –monitoring', dat ook mogelijk bruikbaar is op. 2. Ontwikkel met de andere colleges van de samenwerkende gemeenten een regionale agenda of programma voor structurele en regelmatige bijeenkomsten op regionaal niveau tussen gemeenteraden met ruimte voor koepel- en belangenorganisaties en de GOM. 3. Bezie met andere colleges hoe waarborgen in te bouwen naar de GOM met betrekking tot openbaarheid van verantwoording en informatie van de GOM. Dit bovenop de bestaande samenwerkingsafspraken en statuten van de GOM. Stel daarmee de gemeenteraad meer in staat zijn controlerende rol in te vullen. Dit biedt mede een ontwikkelperspectief om het gesprek tussen de	1. De GOM is de uitvoeringsorganisatie van de ISG. De maatschappelijke effecten daarvan zijn zeker betekenisvol maar zijn niet expliciet in de doelstellingen vastgelegd nog in de ISG geborgd. Dit vraagt om een gezamenlijke aanpak met de samenwerkende gemeenten. Het college is bereid het initiatief te nemen om gezamenlijk met onze regiopartners hierover in gesprek te gaan. 2. Deze aanbeveling is overgenomen onder toezending van het rapport naar de andere colleges van de samenwerkende gemeenten en het college neemt initiatief om hierover met hen in gesprek te gaan. Het college wil hierin samen optrekken met de raad en overlegt met de raad hoe deze aanbeveling zich verhoudt tot aanbeveling 2 aan de raad. 3. Deze aanbeveling wordt overgenomen onder toezending van het rapport naar de ander colleges van de samenwerkende gemeenten en het college neemt initiatief om hierover met hen in gesprek te gaan.	De evaluatie van de ISG is medio 2023 afgerond. De gemeenteraad Teylingen heeft op 29 juni 2023 ingestemd met de conclusies en aanbevelingen van de Eindrapportage Duurzamere en vitalere greenport en vitaler landschap. Inmiddels is op basis van de bestuursopdracht Programma Landelijk Gebied en Duurzame Greenport DBS begonnen met een brede herijking van de ISG. Deze wordt begeleid door bureau KuiperCompagnons. Na vaststelling Programma Landelijk Gebied en Duurzame Greenport DBS. De planning is om het programma vast te stellen in Q1 2025.	NEE

gemeenteraad en het college meer op strategisch niveau te tillen.	Ook wordt dit onderwerp ter sprake gebracht in de aandeelhoudersvergadering van de GOM.		
Eindrapport NVRR VN-verdrag Handicap, Rekenkamercommisiebrief Teylingen brief d.d. 20 december 2019			
<u>Aan de raad</u> De rekenkamercommissie beveelt de raad aan om als gemeente te voldoen aan de verplichtingen voortkomend uit het VN-verdrag en daarom het college te vragen inclusiebeleid op te stellen en waar nodig andere beleidsterreinen in lijn te brengen met het VN-verdrag.	De voorkeur van het college gaat uit naar scenario 2. Onze voorkeur komt voort uit de volgende afwegingen. - Wij willen toewerken naar meer integraal beleid voor maatschappelijke ontwikkeling. Deze integraliteit zal helpen om beter de doelen te bereiken voor alle inwoners van de gemeente die ondersteuning nodig hebben bij opgroeien, zelfstandig zijn en meedoen aan de samenleving. Dit betreft dus voor een groot deel ook de mensen waarvoor het VN-verdrag van toepassing is. Bovendien is het verplicht om in dit beleid ook aandacht te besteden aan de doelen van het VN-verdrag. - U heeft zich al uitgesproken voor het maken van een visie openbare toegankelijkheid. Dit onderdeel van het inclusiebeleid zal derhalve al op deze wijze worden vormgegeven. - Er zijn in Teylingen meer initiatieven voor inclusie dan de resultaten van het onderzoek doen vermoeden. Zo is er bijvoorbeeld het sportbeleid van Teylingen, de toegankelijkheidsverklaring op de gemeentelijke website, het SROI beleid en er zijn verschillende maatregelen om toegankelijkheid te verbeteren.	De Maatschappelijke Agenda (MAG) Teylingen is in juni 2023 vastgesteld in de raad. In de MAG zijn de ambities opgenomen binnen de zeven pijlers van het Sociaal Domein. Bij elk van de pijlers is inclusie benoemd als uitgangspunt: we werken aan een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen. De uitvoering van het VN Verdrag is daar onderdeel van. Het onderzoek kan daarmee van het overzicht.	JA